

РЕЗЮМЕТА И АБСТРАКТИ

НА НАУЧНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ

НА ГЛ.АС. Д-Р ПЕТЪР ИЛКОВ ПЕШЕВ

за участие в конкурс за академична длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Политическа икономика (микроикономика, макроикономика, богатство и неравенство)“, обявен от Университета За Национално и Световно Стопанство В ДВ, брой 69 от 16 август 2024 г.

SUMMARIES AND ABSTRACTS

OF SCIENTIFIC PUBLICATIONS

OF CHIEF (SENIOR) ASSISTANT PROFESSOR PETAR ILKOV
PESHEV

Applying for the vacancy academic position of "associate professor" in a professional field 3.8. Economics, science major "Political Economy (Microeconomics, Macroeconomics, Wealth and Inequality)", announced by the University of National and World Economy in State Gazette No. 69 of August 16, 2024.

Съдържание /Contents/

I. Монографии и учебни помагала	3
I.1. Хабилизационен монографичен труд	3
I.2. Публикувани глави от Колективна монография	12
I.3. Учебно помагало	19
II. Научни статии и студии	22
II.1. Индексирани и реферирани в Scopus и Web of Science	22
II.2. Индексирани и реферирани във вторични бази данни	30
III. Доклади от участия в научни конференции	34
IV. Monographies and study guides	40
IV.1. Habilitation thesis	40
IV.2. Published chapters of Collective monographs	48
IV.3. Study guide	55
V. Scientific articles	57
V.1. Articles indexed and refereed in Scopus and Web of Science ...	57
V.2. Articles indexed and refereed in secondary data bases	64
VI. Scientific Conference papers	68

I. Монографии и учебни помагала

I.1. Хабилизационен монографичен труд

Петър Пешев (2024). Богатството в България през периода 2000-2022г, Хабилизационен труд, Катедра Икономика, УНСС, Издателски Комплекс-УНСС, ISBN, 978-619-232-820-7;

В основният хабилизационен труд обект на изследване е нетното богатство в България през периода 2000 – 2022 г. Нетно богатство е разликата между сумата от реалните и финансовите активи, притежавани от домакинствата и техните задължения (банкови кредити, задължения към компании, специализирани в кредитиране и лизингово финансиране). Предметът му е стойността, структурата, разпределението и динамиката на нетното богатство в България. Цел на изследването е да се оцени нетното богатство в България и неговото разпределение. Основната теза на изследването е, че с нарастване на доходите и конвергирането на икономиката към средните за ЕС социално икономически показатели нараства стойността на компонентите на богатството и концентрацията в собствеността им, но доходите от собственост за по-горните децили са с по-ниска норма на възвращаемост. Хетерогенността на възвращаемостта на доходите от собственост показва, че българските домакинства са несклонни да поемат риск с нарастване на богатството им, но е налице и намаляваща пределна ефективност на собствеността (капитала).

В хода на осъществяването на настоящия анализ бяха подложени на критичен преглед теоретични и емпирични публикации по темата на богатството. Създаде се методологически апарат за провеждане на изследването, като се представи методология за оценка на богатството в България и оценка на

неговата концентрация. Богатството бе оценено чрез комбиниране на макроикономически данни за стойността на реалните и финансовите активи и задължения, в т.ч. чрез капитализираните доходи на инкорпорираните и не инкорпорираните търговци, за остойностяване на притежаваното богатство от домакинствата под тази форма. Чрез алтернативен метод нетното богатство бе оценено чрез използване на сравнителен анализ с избрани страни. Получените стойности са реферирани с данни от емпирични публикации по темата. Оценена е и концентрацията на богатството, отново чрез използване на алтернативни методи, включително представяне на данни за реалното разпределение в собствеността на активи, притежавани от домакинствата.

Настоящото изследване допринася за анализа и изучаването на слабо-застъпената в българската научна литература тема за богатството в България. Липсата на обезпеченост с данни е основната причина за слабото проникване на темата в научните и професионалните среди. Нарастването на стойността на компонентите на богатството, притежавано от домакинствата, предполага увеличаване на нетното богатство, като сума между различни видове финансови и реални активи на домакинствата, от една страна и различните видове задължения на домакинствата, от друга. С нарастването на нетното богатство все по-актуална става темата за неравномерността на неговото разпределение, тъй като е всеизвестен факт, че концентрацията в собствеността на нетното богатство е много по-висока от тази при доходите.

Осъщественият литературен преглед в първа глава, не само предположи използваните методи и очакваните резултати, но и спомогна за разглеждане на проблема на богатството в пълнота. Анализирани публикации по темата на богатството сигнализират за нарастваща концентрация на богатството в световен мащаб след 60 – 80-те години на 20. век. Коефициентът на Джини за най-богатите страни приема стойности около 0.8, като за страните-

членки на ЕС показателят е с по-ниски стойности от САЩ. Най-богатият децил в развитите страни в Европа, САЩ и света притежава около 60 – 70% от нетното богатство в съответната страна. Най-богатият процентил притежава богатство, превишаващо богатството на по-бедната половина от населението, дори по-бедните 90% за някои страни.

Структурата на богатството е хетерогенна за представителите на различните части от разпределението на богатството. Средната класа формира богатството си основно от собственост на жилищни имоти, докато най-богатия децил и процентил формират по-голяма част от богатството си от вложения в дялове, и собственост с експозиция към капиталовите пазари.

Образование, културни особености, политическа и икономическа конюнктура могат да оформят разпределението на богатството и структурата му, като този процес е управляем чрез различни политики. Различни детерминанти се оказва, че имат силно влиянието върху богатството, разпределението и структурата му, в т.ч.: инфлация; цени на реалните и финансовите активи; доходи; динамика на населението и неговата структура; демокрация, корупция и икономическа свобода; данъци и социални трансфери; парична и фискална политика (последната не се ограничава само до данъците и трансферите). Склонността на потребление се влияе положително от размера на богатството, но логично по-силно от финансовото богатство и в по-малка степен от нетните реални активи.

Във втора глава се осъществи оценяването на стойността на богатството чрез използването на два независими подхода. Богатството бе оценено чрез използване на агрегирани данни за компонентите на реалното и финансовото богатство и задълженията на домакинствата, като за оценката на стойността на капитал, притежаван в крайна сметка от домакинствата се капитализираха нетрудовите доходи. Вторият подход на оценката на богатството се

състои в моделирането на богатството чрез отношението Богатство – БВП на човек от населението. За целта се използват две бази данни за богатството, които водят и до съответните различия на показателя.

Анализът на нетното богатство чрез използването на макроикономически данни за изчислението на компонентите му води до следните резултати. В началото на периода нетното богатство приема стойност от 44.4 млрд. евро, респ. 9354 евро на възрастен и 5450 евро на човек. В края на периода агрегираната стойност на нетното богатство на домакинствата възлиза на 357.5 млрд. евро, 94 690 евро на възрастен и 55 441 евро на човек. Оценената стойност на нетното богатство, в номинално изражение, нараства от 87 млрд. лв., до 700 млрд. лв. в края на периода, респ. нетното богатство на възрастен нараства от 18.3 до 185.2 хил. лв., а нетното богатство на човек от населението нараства от 10.7 хил. лв. до 108.4 хил. лв. През изследвания 22-годишен период номиналното нетно богатство в лева нараства с 9.9% средногодишно (средногеометричен темп), докато показателите на човек и на възрастен бележат средногодишен темп на изменение, равен на 11.1%.

Към края на периода реалното нетно богатство на домакинствата възлиза на 566 млрд. лв., респ. 149 934 лева на възрастен и 87 786 лева на човек. Нетното богатство нараства с 5.9% средногодишно в реално изражение. Към края на периода реалното нетно богатство на домакинствата възлиза на 289.4 млрд. евро, респ. 76 660 евро на възрастен и 44 884 евро на човек. Реалното нетно богатство на възрастен и нетното богатство на човек нарастват със 7% средногодишно.

В структурно отношение реалните активи, изчислени като сума от стойността на жилищните и земеделските имоти имат дял между 48 и 83% от нетното богатство, като в края на периода реалните активи са с дял от 71.5%. Финансовото богатство е с дял в нетното богатство между 25 и 56%, като приема стойност от 34% в края на

периода. Дългът на домакинствата възлиза между 0.6 и 7% от нетното богатство.

Моделирането на богатството чрез данни за богатството на Shorrocks et al. (2023) показва, че нетното богатство през 2022 г. в България възлиза на 689.7 млрд. лв. (352.6 млрд. евро), или 107 хил. лв. (54.7 хил. евро) на човек. В реално изражение нетното богатство към края на периода приема стойност от 558.4 млрд. лв. (285.5 млрд. евро), или стойността му е 86.6 хил. лв. (44.3 хил. евро) на човек. Реалното нетното богатство на възрастен нараства от 35 965 лева (18 389 евро) до 147 906 лева (75 623 евро), или с 6.6% средногодишно.

Използването на данни от проучването на финансите и потреблението на домакинствата (Households Finance and Consumption Survey – HFCS) за моделирането на нетното богатство сочи, че стойността му нараства от 98.7 млрд. лв. (50.5 млрд. евро), през 2000 г., до 576.5 млрд. лв. (294.7 млрд. евро), през 2022 г. През разглеждания период нетното богатство на човек, в реално изражение, нараства от 12.1 хил. лв. до 89.4 хил. лв., респ. от 6.2 хил. евро до 45.7 хил. евро.

При изчисляването на богатството на човек от населението в повечето страни с високи и средно високи нива на доходи и богатство, населението или нараства, или не намалява с такива темпове както в България. Използването на множител, получен като отношение между богатството на човек от населението и БВП (или доходите) на човек от населението, получено за избрани страни, ще доведе до подценяване на общото и индивидуалното богатство в България, която е една от страните в света с най-бързо намаляващо население.

Резултатите за концентрацията на богатството, публикувани в трети раздел свидетелстват за изключително висока концентрация на богатството, измерена чрез дела на горния квинтил, децил и коефициента на Джини за банковите депозити и банковите кредити (като синоним на концентрацията на активите, закупени с тях, и

измерител на платежоспособността на кредитополучателя). Декларираните доходи от наем и продажба на НИ, декларирани в годишните данъчни декларации в голяма степен потвърждават тези изводи, макар доходите от наем да показват по-ниска концентрация от доходите от продажба на НИ и от разпределението на банковите депозити и кредити. Доходите от собственост, представени в публикациите на НСИ „Бюджетите на домакинствата в Република България“ също демонстрират по-ниска концентрация спрямо данни за концентрацията в собствеността на активите.

Данните за разпределението на банковите депозити, показват, че горният квинтил притежава средно 87.5% от депозитите, а горният децил притежава средно 76.5% от депозитите, като коефициентът на Джини приема средна стойност от 0.84. Горният децил при кредитите дължи (притежава) средно 70% от всички кредити, докато горният квинтил е с дял от 87.5%. Кредитният коефициент на Джини е със стойност от 0.79. Декларираните доходи от продажба на НИ също са с висока концентрация, като горния квинтил е декларирал 69% от всички доходи от продажба на НИ, а горния децил е декларирал 51% от стойността на продадените НИ. Коефициентът на Джини приема стойност от 0.67.

Оценената стойност на разпределението на богатството според метода на съотношението между кумулативното разпределение на богатството и кумулативното разпределение на доходите показва много по-висока концентрация на богатството спрямо доходите. Първият децил е с отрицателно богатство, в размер на средно -0.2% от нетното богатство, докато първият квинтил е с изравнени дългове и активи. По-бедната половина от домакинствата притежава средно 9% от нетното богатство, докато първите 80% притежават средно 34.2% от нетното богатство, а горният децил притежава средно 49.9% от нетното богатство, или половината богатство се притежава от най-богатите 10% домакинства. Горният процентил притежава 10.9% от нетното богатство, или малко повече от богатството на по-

бедната половина от домакинствата. Стойностите на коефициента на Джини сигнализират нарастване на концентрацията на богатството в края на периода, когато показателят приема стойности от 0.76, при стойности около 0.6 в началото на периода.

Според данни за избрани страни оценената стойност на разпределението на богатството разкрива, че първите три децила притежават отрицателно нетно богатство почти през целия разглеждан период. Първите девет децила от домакинствата притежават средно 47% от нетното богатство, или по-малко от половината, което е достатъчно красноречив сигнал за високата оценена концентрация на богатството в България. Коефициентът на Джини на богатството традиционно възлиза на няколко пъти коефициента на Джини на доходите. Средната стойност на показателя приема стойност от 0.72, като се колебае между 0.68 и 0.77, в периода 2000 – 2022 г.

Верифицирането на работните хипотези, изложени в увода, се състои в това дали една хипотеза може да бъде отхвърлена или не може да бъде отхвърлена, разбира се тук не е вложен статистическия смисъл с използване на *p-values* под или над ниво от 0.05. В този смисъл верифицирането на хипотезите, изложени във въведението е представено, както следва:

Не може да бъде отхвърлена хипотеза Н1, тъй като през изследвания период нетното богатство и неговите компоненти нарастват, в съответствие с положителната икономическа динамика. Данните и изводите във втора глава показват сериозен ръст на нетното богатството на домакинствата в национален план.

Не може да бъде отхвърлена хипотеза Н2, тъй като номиналното и реалното богатство на човек от населението и на възрастен е в отчетлив възходящ тренд през разглеждания период.

Хипотезата Н3, че концентрацията на богатството в България нараства през разглеждания период, успоредно с нарастващата концентрация при разпределението на доходите не може да бъде

отхвърлена. Данните за оценката на концентрацията на богатството представени в трета глава, в т.ч. доходите от собственост, концентрацията в разпределението на кредитите и богатството, което ги обезпечава, показват, че концентрацията на богатството съпътства процеса на нарастване на богатството и на увеличаване на концентрацията на доходите в България.

Не може да бъде отхвърлена хипотеза Н4, че недвижимите имоти са активът с най-голямо тегло за формирането на нетното богатство в страната, което се потвърждава от резултатите за оценката на жилищните и земеделски имоти, притежавани от домакинствата и дела им в нетното богатство, поместени във втора глава (първи раздел).

Хипотезата Н5, че неравенството в разпределението на богатството нараства след въвеждането на единна данъчна норма от 10% върху доходите на физическите и юридическите лица, не може да се отхвърли или да не се отхвърли еднозначно. Концентрацията в разпределението на доходите от собственост, както и оценената стойност на концентрацията на богатството, чрез използването на кумулативното съотношение богатство-доходи в трета глава (втори раздел), както и концентрацията в разпределението на кредитите (вероятно и на активите, които ги обезпечават) нарастват след 2007 – 2008 г., но само едно иконометрично изследване може да даде точен отговор. Много е вероятно въведената единна данъчна норма от 10% върху доходите на физически и юридическите лица да е фактор за нарасналата концентрация в собствеността на богатството, но това изисква допълнителен анализ, който не е предмет на настоящото изследване.

Не може да бъде отхвърлена хипотеза Н6. Различните децили и процентили получават различна възвращаемост от своите инвестиции (собственост/капитал), като данните потвърждават, че се наблюдава намаляваща пределна ефективност на инвестициите (собствеността) на домакинствата. Доходите от собственост, в

анкетните проучвания на НСИ и доходите от наеми, предоставени от НАП са по-малко концентрирани спрямо разпределението: на отчетната стойност на продадените имоти; на собствеността на банковите кредитите и депозитите; на собствеността при приходите от продажба на недвижими имоти, отчетени пред НАП; на собствеността в земеделската земя (за всички изредени активи са предоставени данни в трета глава (първи раздел)). Притежателите на по-скъпи активи получават намаляваща възвращаемост на активите си, в обратна пропорционалност на стойността им. Намаляващата пределна възвращаемост от собствеността в активите на домакинствата показва, че последните са склонни да се задоволяват с по-ниска норма на възвращаемост, но с по-голяма вероятност за получаването ѝ, т.е. при по-малък риск, което подкрепя твърдението, че българските домакинства са несклонни да поемат риск и тяхната крива на полезността от богатството е вдлъбната спрямо абсцисата.

I.2. Публикувани глави от Колективна монография

I.2.1. Петър Пешев (2023). Неравенство в разпределението на богатството в България в периода 1990 – 2018 г., Колективна монография ИЗДАТЕЛСКИ КОМПЛЕКС – УНСС, ISBN 978-619-232-784-2, <https://plus.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/65132808#full> автор на 107 печатни страници, равняващи се на 145 стр. с обем 1800 знака, -автор на: 33% от Въведение (от 7 до 12 стр., в обем от 5 печатни страници и 9 стандартни страници с над 1800 знака); Раздел III.2 от Втора глава (от 73 до 132 стр., в обем от 59 печатни страници и 81 стандартни страници с над 1800 знака); Трета глава (от 132 до 169 стр., в обем от 37 печатни страници и 52 стандартни страници с над 1800 знака); и Заключение на монографията (от 203 до 208 стр., в обем от 6 печатни страници и 9 стандартни страници с над 1800 знака)

Във втори раздел от втора глава се оценява богатството и неравенството в разпределението му в България. През периода 1990-2020 г. Нетното богатство на българските домакинства е изчислено като разлика между активите (реални и финансови) и отчетения финансов дълг (банкови заеми на домакинства и вземания на други финансови компании от домакинствата).

Изводите в този раздел разкриват силна възходяща динамика за средното и медианно нетно богатство на възрастен и на човек от населението. По-големите средни стойности от средните стойности оправдават дясното асиметрично разпределение, с големи десни опашки на разпределението. Горните децили и проценти са много по-облагодетелствани от по-бедните децили и проценти, което резултира в нарастващо неравенство. По-отчетлива възходяща тенденция може да се разкрие около периода на присъединяването на България към ЕС и след него. Към края на периода представител на най-богатия на децил и процентил притежава средно 708 312 и 2 020 132 в СПС и 381 702 EUR и 1 088 644 EUR, докато медианното и средното богатство на възрастен възлиза на 40 645 и 171 158 евро в СПС и 13 108 евро и 55 196 евро.

За разглеждания период долната половина от лицата притежават средно по-малко от 5,1% от нетното богатство, докато горният децил и процентил притежават съответно 65,3% и 10,6% от общото нетно богатство. Положителната дългосрочна тенденция за нарастване на богатството и

концентрацията на богатство е очевидна от данните, въпреки краткотрайното намаляване на концентрацията на богатство в периода след 2012 г.

Коефициентът на Джини варира между 0,599 (достигнат през 1990 г.) и 0,805 (достигнат през 2013 г.) през периода и има значение от 0,753 в края на периода. Съотношението Палма, съотношенията P90/P50 и S80/S20 също подкрепят хипотезата за висока и нарастваща концентрация на богатство.

В структурно отношение Богатството на реалните активи преобладава над богатството на финансовите активи през повечето години, като жилищните активи имат най-голям дял във формирането на богатството. Капиталът, земеделската земя и банковите депозити са сред другите основни фактори, допринасящи за богатството на домакинствата.

В трета глава се моделира богатството и неравенството в разпределението му, като на иконометрична оценка е подложено богатството в България през периода 2020-2022г. В отделен раздел от същата глава се изследва богатството за избрани страни от региона на ЦИЕ, през периода 1995 – 2021 г. Нарастващото богатство в България и в страните от ЦИЕ е съпроводено с нарастващо неравенство.

Основните изводи от иконометричната оценка на богатството в отделното изследване за България, извършено в първия раздел от трета глава предполагат, че плоските данъчни норми върху доходите и корпоративните печалби и бюджетните дефицити стимулират процеса на създаване на богатство в България. В това отношение цените на обработваемата земя, стойността на жилищните имоти и стойността на собствения капитал са основни компоненти на богатството и имат положителна връзка с променливите на богатството. Лихвените проценти по ипотечните заеми, цената на дълга и бюджетните излишъци поддържат отрицателна връзка с нетното богатство. Инфлацията влошава нетното богатство и ХИПЦ поддържа отрицателна връзка с променливите на нетното богатство.

Когато става въпрос за моделиране на неравенството в богатството – БВП на човек от населението намалява неравенството и индикаторът поддържа отрицателна връзка с показателите за концентрация на богатството, като същевременно има силна положителна връзка с дела на богатството на долната половина от хората. Инфлацията увеличава неравенството, като има положителна връзка с коефициента на Джини, горния квинтил, горния децил, а ХИПЦ намалява дела на долната половина от индивидите. Цената на дълга, заедно с лихвените проценти по потребителските заеми оказват отрицателно въздействие върху концентрацията на богатство.

Компонентите на богатството, като къщи и жилища, собствен капитал, доход от дивиденди и доход от инвестиции (собственост), имат положителна връзка с променливите за концентрация на богатство, следователно може да се допусне, че стимули-рат концентрацията на богатство. От друга страна, по-високите държавни разходи от приходите подкрепят неравенството, докато по-високите държавни приходи намаля-ват концентрацията на богатство.

Резултатите от изследването на страните от ЦИЕ показват, че потребителските цени, различните лихвени проценти, БВП на човек от населението в СПС и Голямата рецесия оказват влияние върху зависимите променливи на неравенството на богатството. Цените на жилищата, потребителските цени, дъми променливата за структурното прекъсване, породено от Голямата рецесия от 2009 г. и размерът на променливата за населението са сред факторите, допринасящи за по-голямото неравенство в богатството. БВП на човек от населението в СПС (ЕС=100) лихвените проценти по заемите и депозитите на домакинствата и доходността на държавните облигации намаляват концентрацията в разпределението на нетното богатство. Цените на акциите в избрани страни, обобщени от борсовите индекси от ЦИЕ имат незначително, но положително въз-действие върху по-бедната половина от населението, въпреки че е добре известно, че първата половина от населението обикновено има ниска експозиция към местния фондов пазар и към различни финансови инструменти въобще.

Методологията, предположенията и резултатите, използвани във втора и трета глава на колективната монография, се допълват и изменят, когато е необходимо, в реабилитационната монография.

I.2.2. Пешев, П. (2022). Регионална Конвергенция, шеста глава от колективна монография, Ралева и кол. (2022). Структурна конвергенция на българската икономика към еврозоната : Кол. Монография, ИЗДАТЕЛСКИ КОМПЛЕКС – УНСС, ISBN - 978-619-232-595-4, COBISS.BG-ID – 53769224, с. 255-319, <https://plus.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/1290661604#full>

Настоящото изследване на регионалната конвергенция се фокусира върху териториалното разпределение на България чрез придържане към териториалното обособяване на ниво NUTS 2. Изследва се динамиката и структурата на отделните показатели за регионална конвергенция за всеки от шестте статистически райони, като се характеризират и показателите за някои областни центрове, които имат най-голям принос за динамиката на различни страни на тази структурна конвергенция. Регионалните стойности на използваните в анализа показатели се реферират със средните стойности за страната, стойностите за най-развитите региони в страната, както и със средните стойности за Еврозоната и избрани райони в нея.

В България се наблюдава значителна дисперсия в икономическото развитие, заетостта, доходите и социалния статус на отделните статистически райони. Например, град София има не само най-голямо относително тегло в икономическата активност на Югозападен статистически район, но и има основен принос за конвергенцията на България към средните равнища за страните-членки на Еврозоната. Ако през 2017 г. нормата на заетост в Югозападен район е 72,1% и превишава средните нива в Еврозоната, в Северозападен район този коефициент изостава значително и възлиза едва на 57,9%. Номиналният БВП на човек от населението в Северозападен район през 2016 г. съответства на 14% от средния за ЕС, докато в Югозападен район показателят възлиза на 37%, при съответно 50% за София. През 2016 г. БВП на човек от населението по стандарти на покупателната способност (СПС) в Югозападен район достига 78% от средния за ЕС, при съответно 105% за София, докато в Северозападен район той е едва 29%, а в останалите райони е между 29 и 43% от средния за ЕС.

Въз основа на представената информация може да се обобщи, че средната производителност на труда в сектора се развива хетерогенно в шестте райони за планиране, като основен двигател на растежа на сектора е София и обхващащият я Югозападен район. В сравнителен план секторът на информационните и комуникационните технологии има БДС на един зает, която е на ниво между 19 и 25,3% от средното за старите държави-членки на

ЕС. При това не се наблюдава отчетливо проявена тенденция на конвергенция или отдалечаване от равнищата за ЕС и старите държави членки, където динамиката на показателя е по-бавна от отчетената за България.

I.2.3. Статев, С., Ралева, С., Пешев, П. (2019). Участие в кол. монография Статев и кол. (2019). Анализ на макроикономическото и финансово състояние на България през 2014, 2015 и 2016 г. ISBN 978-619-232-189-5, <https://plus.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/1290661604#full>,

В пета тема от колективната монография се представя методология за изследване на инвестициите, чрез въвеждане на индикатори за изследването им в структурно отношение, в т.ч. в статика и динамика и в сравнителен план, през 2014, 2015 и 2016 г. През 2016 г. бруто образуването на основен капитал в България се понижава до 20,3% от БВП, или с 0,9 пр.п. спрямо година по-рано. През 2016 г. индексът на физическия обем на бруто капиталобразуването е между 25 и 70% по-нисък спрямо 2007 г. за страни като: България, Естония, Испания, Хърватия, Италия, Португалия, Словения, Кипър, Латвия и Гърция. Ръст се наблюдава в Ирландия, Великобритания, Швеция, Белгия, Австрия, Малта и Люксембург, средно от 20% за разглеждания период, като показателят би бил със стойност от 9%, ако се изключат по-волатилните стойности за Ирландия, Малта и Люксембург.

В тема 11 се разглежда небанковият финансов сектор, като след представената методология се анализират показателите за 2014, 2015 и 2016 г.

Реализираната доходност за 2015 г. значително изпреварва тази по обикновен едногодишен банков депозит. За целия период на своето съществуване задължителните пенсионни фондове (универсални и професионални) реализират положителна реална доходност, с което съумяват да запазят покупателната способност на спестените от осигурените лица средства.

Няма съществена промяна в структурата на управляваните портфейли на задължителните пенсионни фондове спрямо предходната 2015 г. Доброволните пенсионни фондове продължават да управляват „по-агресивни“ портфейли в сравнение със задължителните. С приблизително еднакъв дял са акциите, правата и дяловете (41,35% от активите) и дълговите ценни книжа, издадени или гарантирани от държави – членки на ЕС, други държави или техните централни банки (37,22% от активите) и на трето място са корпоративните облигации (малко над 13%). Реализираната доходност за 2015 г. може да бъде оценена като добра, съпоставена с други алтернативи със сходно ниво на риск.

Пазарна капитализация в размер на 9 – 11% не е характеристика на развит борсов пазар, който може ефективно да пренасочва средства към

съществуващите и желаещите да се превърнат в публични компании и техните проекти, респ. капиталовият пазар в момента не може да предостави алтернатива/допълнение на традиционното банково кредитиране.

През 2015 г. броят на ИП възлиза на 60 (с един по-малко спрямо година по-рано), от които 21 банкови и 39 небанкови. Посредниците, които имат право да извършват търговия с капиталови ценни книжа на БФБ са 50, от които 15 ТБ. След кризата от 2008 – 2009 г. броят на посредниците намалява значително, като и през 2017 г. продължава тенденцията по връщане и отнемане на лиценза на ИП.

Данните на Фонда за компенсиране на инвеститорите показват, че броят на клиентите на ИП (банкови и небанкови) е нараснал с 2383 през 2015 г. до 69 хил. Този ръст се дължи основно на динамиката при небанковите ИП, клиентите на които нарастват с 2358 до 58 533.

Предвидена е реализацията на 17 мерки за стимулиране на капиталовия пазар, с краен срок на изпълнение септември 2017 г. Мерките са от различен характер, включително: изграждане на вторичен пазар на БФБ за търговия на ДЦК.

I.3. Учебно помагало

Peshev, Peter (2024). Microeconomic theory Study guide-Part 1; Publ. complex - UNWE, 2024; ISBN - 978-619-232-840-5;
<https://plus.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/nbkm/67400712#full>

Учебното помагало обхваща раздела за потребителския избор и търсене от учебната програма на специализираната дисциплина „Микроикономическа теория“ и следва да се разглежда като първа част на учебно помагало по дисциплината Микроикономическа теория, водена пред студентите от УНСС. Въпреки това учебното помагало не е ограничено само до студенти от УНСС и може да се използва от различни потребители, вкл. икономисти, анализатори, администратори, любознателни изследователи, предприемачи.

Учебното ръководство е организирано в четири глави и математическо приложение. В първа глава е представена темата за предпочитанията и полезността на потребителите, като се предоставя анализ, въпроси и решения на въпроси по темата за предпочитанията и полезността на потребителите. Изучават се теориите за кардиналната и ординалната полезност, като се предоставят дефиниции, обясняват се дефинициите и се въвежда анализ на показателите и категориите, като: обща полезност; пределна полезност; криви на безразличие; вид стоки с техните криви на безразличие; наклон на кривите на полезност; наклон на кривите на безразличие; пределна норма на заместване; математическа обосновка на концепции, уравнения и твърдения.

Втора глава обхваща учебната програма по отношение на потребителския избор и проблемите за оптимизиране на полезността, част от учебната програма. Фокусът е поставен върху темите за: Бюджетно ограничение; Максимизиране на полезността при бюджетно ограничение; Изкривени бюджетни линии; Приложение на метода на Лагранж за максимизиране на полезността. Първо се въвеждат ключови термини, последвани от затворени въпроси, с избираем отговор, техните отговори и обяснение на ключови термини. Решените задачи/въпроси подобряват знанията на потребителите чрез предоставяне на теоретична и емпирична обосновка на отговорите, където е необходимо.

Третата глава се занимава с проблематиката на ефекта на заместването и дохода. Въпросите и решенията към тях задълбочават знанията по темата, свързана с: Ефекта на доход; Общ ценови ефект; ефектът на заместване; Функции на търсенето; Компенсирани (Hicksian и Slutsky) криви и функции на

търсенето; Анализ на потребителския излишък. Въвеждат се и се обясняват основните термини. За някои от по-сложните тестови въпроси е предоставена изчерпателна графична и емпирична обосновка на теориите и концепциите, залегнали в решението.

В четвърта глава е извършен анализ на индивидуалното и пазарното търсене. Използват се въпроси, и техните решения, като същевременно се въвеждат важни термини и тяхното описание. Изяснено е търсенето на свързаните стоки. Анализът на композитните блага допринася за по-задълбочено разбиране на връзката между благата, позволявайки анализ в двуизмерното пространство. Еластичността на търсенето в зависимост от промените в цените, доходите и цената на свързаните стоки също са представени. Разгледана е тематиката на нефункционалното търсене, в т.ч. Ефектът на Свързания Вагон, Ефекта на Сноба и Ефекта на Веблен, както и свойствата на пазарното търсене на частни и публични блага.

Математическото приложение в края подпомага потребителите на това учебно помагало в работата им по решаване на тестови въпроси и лесно овладяване на концепциите на микроикономическата теория, без да е необходимо да правят, отнемачи време препратки към други учебници. Подчертаването на важността и полезността на анализа на наклона на графично представените икономически функции за анализ на скоростта на промяна и тяхната динамика също е една от целите на приложението.

Определянето на екстремуми, локални и глобални, чрез използване на първа и втора (където е налична) производна е от голямо значение за идентифициране на минимума и максимума на икономическите функции. Математическото приложение в края въвежда правила и примери за математически и графичен анализ на икономически функции.

Математическото приложение включва и метода на Лагранж, обяснен за идентифициране на условията за максимизиране поведението на потребителите при наличието на бюджетно ограничение.

И в четирите глави са въведени по-общи и лесни въпроси и концепции, последвани от по-сложни тестови въпроси и техните решения. Често срещаните и по-лесни въпроси, част от всяка глава, имат за цел да си припомнят наученото по въпроса, подготвяйки студентите и потребителите на учебното помагало за по-сложната част от учебната програма.

От методологическа гледна точка анализът във всяка глава се извършва чрез въвеждане на ключови термини и тестови въпроси, последвани от решения на въпросите и обяснение на ключовите термини и определения. По

желание някои от отговорите се състоят от по-продължително математическо решение.

Това учебно помагало обхваща частта от учебната програма за потребителските избор и поведение и се предполага да е първа част от учебни помагала, в подкрепа на учебната програма на дисциплината „Микроикономическа теория“. Учебното помагало по Микроикономическа теория – Част I не претендира за изчерпателност, а си поставя за цел да подпомогне студентите и различни потребители в подобряване на техните знания по микроикономика и нейното приложение.

II. Научни статии и студии

II.1. Индексиращи и реферирани в Scopus и Web of Science

III.1.1. Peshev, P. (2024) Modelling Wealth and Wealth Inequality in Bulgaria, Economic Alternatives, 2024, Issue 1, pp. 5-17, ISSN: 13127462, DOI: <https://doi.org/10.37075/EA.2024.1.01>, <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85189146743&origin=resultslist>

Резюме: В тази статия се анализира нетното богатство и детерминантите на неравенството в нетното богатство в България за периода 2000-2020 г. Иконометричните резултати показват, че въвеждането на корпоративни и индивидуални плоски данъчни ставки през 2007 г. и 2008 г. допринасят за създаването на нетното богатство на домакинствата, но няма значителна връзка с променливите на неравенството. Лихвените проценти по ипотечните заеми, цената на дълга, бюджетните излишъци и инфлацията имат отрицателна връзка с богатството, докато стойността на къщите, обработваемата земя, собствения капитал, приходите от лихви, бюджетните дефицити допринасят за растежа на нетното богатство. Най-високият процентил увеличава своя дял от богатството, подкрепен от стойността на жилищата, собствения капитал и положителната текуща сметка, отнесена към брутният вътрешен продукт (БВП), но цената на дълга и БВП на човек от населението са в отрицателна връзка с най-високия процентил на неравенството. Долната половина от населението увеличава своя дял от богатството с по-високи стойности на БВП на човек от населението и по-високите лихвени проценти по потребителските заеми, но инфлацията влияе отрицателно. Инфлацията и приходите от инвестиции са в положителна връзка с коефициента на Джини, докато лихвените проценти по потребителските заеми, цената на дълга, БВП на човек от населението, държавните приходи, приходите от дивиденди, капиталът и стойността на жилищата намаляват неравенството.

III.1.2. Peshev, P., Stefanova, K., & Mancheva, I. (2023). Wealth Inequality Determinants in the EU Members from the CEE Region, 1995-2021. *Economic Studies journal*, (6), 19-40. ISSN 02053292 , <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85164927256&origin=resultslist>

Резюме: В тази статия се моделира концентрацията на богатство в 11 страни-членки на ЕС от региона на ЦИЕ, като се използват официални данни за периода между 1995 г. и 2021 г. и се прилагат панелни иконометрични методи. Анализът се базира на данни от World inequality database (WID.world) за извличане на разпределение на богатството и мерки за неравенство. Нашите резултати показват, че неравенството и концентрацията на богатство нарастват за сметка на средната класа и по-бедната половина от населението. Резултатите от регресиите показват, че основните фактори, допринасящи за неравенството в богатството, са Голямата рецесия от 2008–2009 г., инфлацията, цените на жилищата и цените на облигациите, докато БВП на човек от населението, цените на акциите и различните лихвени проценти възстановяват по-равномерното нетно разпределение на богатството. Установено е също, че други променливи имат пряка или косвена връзка (инструментални променливи) с концентрацията на богатство (зависимите променливи).

III.1.3. Peshev, P. (2023) ESTIMATION OF THE VALUE, DISTRIBUTION AND CONCENTRATION OF WEALTH IN BULGARIA, 1995-2020. *Economic Studies*, 32(3), 104-129. ISSN 02053292 ,<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85158091015&origin=resultslist>

Резюме:

В тази статия се оценява нетното богатство на домакинствата в България, като се използват различни официални източници на макроикономически данни и данни от анкетни проучвания. Поради липса на данни е анализиран периодът 1995-2020 г. Нетното богатство се изчислява чрез капитализиране на доходите на регистрираните и некорпорирани предприемачи, като се комбинира с административни и проучвания източници на данни за реално и финансово богатство и пасиви. Нетното богатство на българските домакинства нараства в номинално изражение в евро и паритет на покупателната способност, както и неравенството. От края на 1995 г. до края на 2020 г. нетното богатство на българските домакинства (физически лица) е нараснало осем пъти, от 41,7 милиарда евро на 381,8 милиарда евро, докато измерванията на възрастен и на човек от населението са нараснали десетократно, от 8,5 хиляди евро на 92,2 хиляди евро и съответно от 4.9 до 55.2 хил. евро. Средният геометричен темп на растеж (CAGR) възлиза на 9,3% годишно за нетното богатство, 10% за нетното богатство на възрастен и 10,1% за нетното богатство на човек от населението. През разглеждания период по-бедната половина от хората притежават средно по-малко от 5,1% от нетното богатство, докато горният децил и персентил притежават съответно 65,3% и 10,6% от общото нетно богатство. Коефициентът на Джини нараства до 0,75 в края на периода, но приема стойности между 0,63 и 0,81 за анализирания период.

III.1.4. Peshev, P. (2022). Bulgarian NUTS2 Regions' Beta-and Sigma-Convergence Towards the Eurozone. *Economic Alternatives*, (1), 17-34. ISSN: 13127462, DOI: 10.37075/EA.2022.1.02, <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85130739082&origin=resultslist>

Резюме

В настоящата научна статия е изследвана българската регионална икономическа конвергенция в периода 2000 – 2018 г. Тестовите за бета- и сигма-конвергенция са извършени върху български регионални данни, като се използва ниво 2 на номенклатурата на териториалните единици за статистика (NUTS 2). Чрез използването на панелно иконометрично моделиране брутният вътрешен продукт (БВП) на човек от населението и структурата на Брутна добавена стойност (БДС) са обект на изследване за икономическа конвергенция. Българските региони NUTS 2 изглежда се доближават до средната стойност за еврозоната, но възходящото развитие е доста неравномерно. Резултатите показват, че безусловната бета-конвергенция може да бъде потвърдена и за двата типа променливи и може да се заключи, че българските региони намаляват разликата със средните стойности за еврозоната. Може би хипотезата за сигма-конвергенция не може да бъде подкрепена, тъй като различията между регионите нарастват с времето. Най-развитият в икономическо и социално отношение регион на NUTS 2 в България, Югозападен, увеличава разликата с останалите пет региона по отношение на БВП на човек от населението и се различава значително по отношение на структурата на БДС. В началото на периода БДС, генерирана от по-малко продуктивни икономически дейности в селското, горското и рибното стопанство, заемат по-голям дял в БДС в сравнение с еврозоната, но успяват да се сближи в края на периода.

III.1.5. Peshev, P. (2021). Analyzing CFD Retail Investors' Performance in a Post MiFID II Environment. *Икономически изследвания*, (4), 53-73. ISSN 02053292, <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85129117532&origin=resultslist>

В тази научна статия е анализирано представянето на инвеститорите на дребно, търгуващи с договори за разлики (ДЗР), предлагани от регулирани в ЕС инвестиционни посредници. Целта на изследването е да се идентифицират общи модели на поведение и детерминанти на възвръщаемостта за периода на държане и ненаклонността за поемане на риск като цяло, след въвеждане на MiFID II законодателството. Повече от 80% от клиентите в изследваната извадка губят пари и панелно иконометрично изследване разкрива, че ниският собствен капитал и високият ливъридж (използвани съотношения маржин към собствен капитал) са сред най-важните фактори, допринасящи за отрицателната възвръщаемост за периода на държане. Използваните съотношения маржин към собствен капитал се влияят от размера на собствения капитал и от възвръщаемостта за периода на държане. Регулаторните промени, дължащи се на имплементирането на MiFID II и поради въвеждането на ограничение върху продажбата на договори за разлики, влияят върху възвръщаемостта на периода на държане и използваните съотношения маржин към собствен капитал, но може би не според предвиденото и очакваното.

JEL: F31; G11; G15; G41

III.1.6. Peshev, P., & Pirimova, V. D. (2020). Beta and sigma–convergence of productivity of NUTS 2 regions in the (EU) member states from the CEE region. *Economic alternatives*. pp. 79-90, ISSN 13127462, DOI: <https://doi.org/10.37075/EA.2020.1.04>, <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85110005596&origin=resultslist>

Резюме:

В тази научна статия изследваме наличието на бета- и сигма-конвергенция на производителността в централно- и източноевропейските NUTS 2 статистически региони на държавите-членки на ЕС: България, Хърватия, Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Полша , Румъния, Словакия, Словения за периода от 2000 г. до 2016 г. Използването на панелен регресионен модел с фиксирани ефекти върху реалния брутен вътрешен продукт на зает и брутния вътрешен продукт на зает в Стандарт на покупателната способност (СПС), показва, че е в ход процес на конвергенция , заедно с намаляване на дисперсията в изследваните променливи, съответно хипотезите за бета- и сигма- конвергенция могат да бъдат потвърдени за NUTS 2 регионите в изследваните страни.

III.1.7. Peshev, P., Stattev, S., Stefanova, K., & Lazarova, M. Financial Wealth Inequality Drivers in a Small EU Member Country: An Example from Bulgaria during the period 2005-2017. *Economic Studies (Ikonomicheski Izsledvania)*, 28(2), 41-72. ISSN 02053292, <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85067299922&origin=resultslist>

Резюме:

В тази научна статия се анализира неравенство в разпределението на финансовото богатство в България през периода 4то трим. 2005-4то трим. на 2017 г. Банковите депозити на домакинствата са най-познатото и най-популярното средство за съхраняване на финансовото богатство сред местните физически лица, като се приема, че първите са подходящи за изчисляване финансовото неравенство в страната. Използвайки реални тримесечни данни за разпределението на банковите депозити, ние изчисляваме следните показатели за финансово неравенство: коефициент на Джини; Горният процентил и горният децил. Използвайки тези променливи като зависими създадохме няколко иконометрични модела чрез ARDL bound testing похода на Pesaran and Shin (1999) и Pesaran et al. (2001 г.). В резултат на което могат да бъдат разграничени дългосрочните и краткосрочните фактори на неравенството на финансовото богатство. Иконометричните резултати сочат, че проникването на финансовите услуги, цените на акциите, лихвените проценти и инфлацията допринасят за неравенството на финансовото богатство в дългосрочен план. Някои от тези променливи обаче намаляват финансовото богатство на най-богатия децил и персентил. Цените на жилищата имат ограничено отрицателно въздействие върху неравенството на финансовото богатство. В краткосрочен план по-високите стойности на индикаторите за неравенството в миналото са показателни за по-високи стойности в бъдеще. Също така положителна е връзката между динамиката на фондовия пазар и краткосрочните стойности

на показателите за финансово неравенство. По-голямото финансово задълбочаване е в отрицателна връзка с тримесечната промяна на показателите за финансово неравенство. Важните краткосрочни детерминанти на финансовото неравенство са също: лихвените проценти по кредитите, общото ниво на цените, въвеждането на плосък данък от 10%, голямата рецесия и неплатежоспособността на Корпоративна търговска банка. Някои от тези фактори имат противоположно значение за неравенството, измерено чрез най-богатия персентил и децил.

II.2. Индексиращи и реферирани във вторични бази данни

II.2.1. Peshev, P., Stefanova, K., Bozhikin, I., Stamenova, R., & Mancheva, I. (2022). Is income inequality in Bulgaria underestimated in survey data. *Economic Thought journal*, 3, 301-326, <https://etj.iki.bas.bg/storage/app/uploads/public/62e/a47/809/62ea47809fd0d450915842.pdf> , <https://ideas.repec.org/a/bas/econth/y2022i3p301-326.html> , https://econpapers.repec.org/article/baseconth/y_3a2022_3ai_3a3_3ap_3a301-326.htm

Абстракт:

В настоящото изследване се анализира неравенството в доходите от заплати в България през периода 2010-2019 г., като се използват данни от Националната агенция за приходите (НАП), получени по линия на искане по Закона за достъп до информация, за реално реализираните доходи на данъкоплатците и данни от изследването на доходите от работна заплата от Наблюдението на бюджета на домакинствата на Националния статистически институт (НСИ). Основните показатели за неравенството в доходите се извличат и при двата подхода, които се сравняват и оценяват чрез дескриптивен анализ. Данните от изследването на НСИ трайно подценяват нивото на доходите и неравенството в тяхното разпределение, за което свидетелстват коефициентът Джини, децилните и персентилни съотношения, както и други показатели, базирани на тях.

II.2.2. Пиримова, В., & Пешев, П. (2018). СРАВНИТЕЛНИ ПРЕДИМСТВА И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА БЪЛГАРСКИЯ ИЗНОС. *Economic Archive*, (2 Year 2018), 3-33, ISSN: 0323-9004; e-ISSN: 2367-9301 <https://dlib.unisvishtov.bg/bitstream/handle/10610/3912/b0fc111c7ea679d9f0e6d785153ed6d2.pdf?sequence=1&isAllowed=y> ; <https://ideas.repec.org/a/dat/earchi/y2018i2p3-33.html>

Настоящото изследване е съсредоточено върху анализ на сравнителните предимства и конкурентоспособността на българското производство и износ. То е структурирано в две части. В първата част са систематизирани някои теоретични концепции за сравнителните конкурентни предимства и са интерпретирани индексът на Б. Баласа и индексът на М. Амир. Във втората част са изчислени и се анализират индексите на Б. Баласа и индексите на М. Амир, чрез които се извеждат проявилите се през 2012–2016 г. сравнителни предимства и недостатъци на българското производство и износ на определени стоки и стокови групи. На тази основа се разкриват и обобщават възможности за разширяване или ограничаване на износа на конкретни стокови групи, оттук и за повишаване на конкурентоспособността на българската икономика. В изследването са приложени математически и статистически методи, предимно индексният метод, наред с методите на анализа и синтеза.

Ключови думи: износ и външна търговия, сравнителни предимства, конкурентоспособност. JEL: F10, F14.

П.З. Пешев, П. (2019). Моделиране на разпределението на банковите депозити на домакинствата в България. П Пешев. Научни трудове на УНСС 5, 231-240, 2019 / Peshev, P. (2019). https://unwe-research-papers.org/uploads/ResearchPapers/RP_vol5_2019_No16_P%20Peshev.pdf ; <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=837980>

Резюме

Използване на данните на Българска народна банка за банковите депозити на домакинствата позволява създаване на иконометрични модели за изследване на неравенството в разпределението им. Изчисляването на Джини коефициент чрез данните за депозитите на домакинствата служи за създаването на зависими променливи за финансово неравенство, които да бъдат моделирани. Финансовото неравенство в страната, в периода 2005-2017 г., е подвластно на промените в редица макроикономически променливи, които могат да имат различно влияние в краткосрочен и дългосрочен период.

JEL: C32, D31, D63, E21

Ключови думи

неравенство в разпределение на депозитите, финансово богатство, Джини коефициент на банковите депозити на домакинствата, financial wealth, inequality in distribution of deposits, Gini coefficient of households' bank deposits

II.4. Пешев, П. (2020, 2014). Фактори на кредитна динамика извън еврозоната (Factors of Credit Dynamics Outside the Eurozone). *Bulgarian National Bank Discussion series, DP/95/2014.*, ГОДИШНИК на Българската народна банка 2009-2014, Том 4, ISSN 2683-0728 (online), с. 513-597, https://www.bnb.bg/bnbweb/groups/public/documents/bnb_publication/pubp_bnbannual_2009-2014_bg.pdf

Резюме.

В настоящата разработка се анализират факторите на търсенето и предлагането на кредити в страните от ЕС, които към края на 2012 г. не са част от еврозоната. Чрез инструментариума на дескриптивния анализ и на емпиричния анализ на времеви редове се извеждат детерминантите на търсене и предлагане на кредити в България, Великобритания, Дания, Латвия, Литва, Полша, Румъния, Унгария, Чехия и Швеция през периода 2008–2012 г., като се акцентира върху страните от ЦИЕ. Анализът отчита различията между десетте държави, но като основен фактор за търсенето на кредити и за кредитната динамика като цяло се очертава икономическата активност. В края на разглеждания период търговските банки са по-добре капитализирани и по-ликвидни, но кредитирането остава в депресивно състояние. Икономическата активност влияе върху банковите баланси чрез динамиката на необслужваните кредити, а оттам тя въздейства и върху поведението на търговските банки, респ. върху предлагането на кредити.

III. Доклади от участия в научни конференции

III.1. Stefanova, K., & Peshev, P. (2021). BETA AND SIGMA CONVERGENCE OF CEE COUNTRIES TO THE EURO AREA WITH RESPECT TO THE EMPLOYMENT STRUCTURE OF ECONOMIC SECTORS. In *Economic and Social Development (Book of Proceedings)*, 66th International Scientific Conference on Economic and Social Development (p. 87);
; <https://zbw.eu/econis-archiv/esstatistics/11159/5275?year=2023&month=8>; https://zbw.eu/econis-archiv/bitstream/11159/5275/1/1753582474_0.pdf

Резюме

В доклада се разглежда наличието на бета- и сигма-конвергенция в страните от Централна и Източна Европа към еврозоната по отношение на разпределението на заетостта между икономическите сектори през периода 2000 – 2019 г. Чрез прилагането на панел с фиксирани ефекти базиран на Метода на най-малките квадрати се установява, че структурата на заетостта в страните от ЦИЕ се доближава до тази в еврозоната в трите икономически сектора. Процесът на конвергенция е доказан чрез анализ на сигма-конвергенцията в секторите на селското стопанство, горското стопанство и риболова и услугите, но не и в промишления сектор. Освен това в някои страни отклоненията от общата тенденция се показват от резултатите от анализа на сигма-конвергенцията. Процес на разминаване с еврозоната в трите икономически сектора съществува само в Чехия и Словакия. Въпреки наблюдаваната конвергенция, разликите между страните от ЦИЕ и еврозоната остават на високо ниво. Те са най-значими в някои страни, които все още не са приели еврото - Полша, Румъния и България.

III.2. Petar Peshev, 2022. БОГАТСТВО НА ДОМАКИНСТВАТА В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2000 – 2020 Г," Научна конференция на Катедра Обща икономическа теория, ИУ-Варна, брой 1, стр. 205-211, <https://ideas.repec.org/s/vrn/oitcon.html> ; <https://ideas.repec.org/a/vrn/oitcon/y2022i1p205-211.html>; https://ue-varna.bg/uploads/filemanager/303/publishing-complex/2022/Ikonomika_ikonomicheska_teoria_problemi_2022.pdf.

В този доклад са представени резултатите от проучване на богатството на домакинствата, проведено по Университетски изследователски проект № НИД НИ-16/2020. Нетното богатство на домакинствата в края на 2020 г. възлиза на 382 млрд. евро, респ. 92.2 хил. евро на възрастен или 55.2 хил. евро на човек от населението. Подобно на данните за ЕС и страните с високи доходи, разпределението на богатството е изключително неравномерно. Долната половина от населението притежава средно под 5% от общото лично нетно богатство в страната, докато най-богатият децил притежава над 67% от нетното богатство.

Ключови думи: GINI; Inequality; Wealth; Wealth concentration; Wealth distribution

JEL code: D31; E01; G51; D63

III.3. Пешев П., Божикин. И (2022). Разпределение на богатството: критичен анализ на съвременните публикации по темата, икономически предизвикателства : криза, възстановяване, устойчивост, Катедра Икономикс, УНСС, София - Издателски комплекс –УНСС. ISBN - 978-619-232-619-7, <https://plus.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/55023624>

Резюме

В настоящия доклад се систематизират, анализират и синтезират резултатите на избрани публикации по винаги-актуалната тема на разпределението на богатството. Традиционно богатството е два до три пъти по-неравномерно разпределено спрямо доходите, като неравенството и при двете групи променливи е в глобален устойчив възходящ тренд от 70-те години на миналия век. Концентрацията в разпределението на богатството е по-актуална от всякога, не само поради факта, че микроскопична част от населението на земята контролира голяма част от нетните активи, но и поради факта, че по време на COVID-19 пандемията, от 2020 г. до наши дни, делът на богатството на най-богатите се увеличава. Неравенството е важен фактор икономиките да не могат да се придвижват по-бързо до потенциала си, като лишава дори и най-развитите общества от по-висок икономически растеж и по-масово повишаване на благосъстоянието на хората. Теглото на дяловия капитал в нетното богатство на най-богатия децил и персентил е значително по-голямо от това на средните и долните децили, като има основен принос за нарастващото неравенство. Настоящият меритократичен капитализъм позволява самоизградени предприемачи и капиталисти да попадат сред най-богатите личности в своите страни и по света, а не толкова заради наследено богатство или близост с властта.

Ключови думи: неравенство, богатство, разпределение на богатството, концентрация на богатството, най-богат персентил

JEL класификация: D31, E21, G51.

III.4. Петър Пешев (2019), Търговско банкиране в условия на отрицателни лихвени проценти и японизация на паричната политика. НАЦИОНАЛНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА: ДЪРЖАВАТА И ПАЗАРЪТ, Катедра Икономикс, УНСС, ISBN - 978-619-232-333-2, <https://plus.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/40246536>

РЕЗЮМЕ

Неконвенционалната политика на Централните банки, чрез въвеждане на количествени улеснения и ултра ниски, дори отрицателни, лихвени проценти поставя редица предизвикателства пред бизнес модела на търговските банки. Нарастващите изисквания към качеството на активите, към капиталовата адекватност и ликвидност, в условията на нарастващи цени на реалните и финансовите активи е новата реалност за търговските банки.

КЛЮЧОВИ ДУМИ Отрицателни лихвени проценти; количествени улеснения; парична политика; бизнес модел на търговските банки;
JEL класификация: E4, E5, G1, G2

**III.5. Йорданова, З., Биолчева, П. , Пешев П. (2018).
СИСТЕМАТИЗАЦИЯ НА ИНОВАЦИИТЕ ВЪВ ВИСШЕТО
ОБРАЗОВАНИЕ, ЕДИНАДЕСЕТА МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНО -
ПРИЛОЖНА КОНФЕРЕНЦИЯ „ЦИФРОВА ИКОНОМИКА И
БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГИИ”, АСОЦИАЦИЯ НА
ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ПО ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ В
ИНДУСТРИЯТА, БЪЛГАРИЯ ВВМУ „Н.Й.ВАПЦАРОВ“ – ВАРНА,
БЪЛГАРИЯ ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА, БЪЛГАРИЯ
ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА, БЪЛГАРИЯ ПЕРМСКИ
НАЦИОНАЛЕН ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИ
УНИВЕРСИТЕТ-РУСИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА
КВАЛИФИКАЦИЯТА РМЦПК-РУСИЯ, Варна, 2018. ISBN - 978-954-635-
008-4, с. 435-445**

Резюме:

Класификацията на иновациите обслужва много и разнообразни нужди в управлението. Класификацията предоставя инструменти и опростява методите за управление на иновации в различни сектори, индустрии и за различни цели. Образователните иновации и иновациите във висшето образование са здрав разум, но въпреки че обикновено се изследват и анализират случай по случай с учебни примери. Това изследване има за цел да систематизира съществуващите прояви на образователни иновации във висшето образование. Резултатът от проведенния анализ в настоящия доклад е класификация на образователните иновации във висшето образование в категориите: Иновации в преподаването; Иновации в университетската администрация; Технологични иновации в образованието; Иновации за ефективно обучение; Иновации за стимулиране на науката в университетите; Иновационно научно обучение и образование.

Ключови думи: educational innovation; innovation in higher education; innovation management; innovation in university

III.6. Zornitsa Yordanova, Petia Biolcheva, Petar Peshev (2018)
УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНОВАЦИИ -
ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА БИЗНЕСА ОТ ВИСШИТЕ УЧЕБНИ
ЗАВЕДЕНИЯ, EDUCATION INSTITUTIONS, XVI МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ “МЕНИДЖМЪНТ И ИНЖЕНЕРИНГ” 18,
2018, Sozopol, Bulgaria, с. 586-596, ISSN 1310-3946; ISSN 1314-6327,
<https://iscme.tu-iiim.org/uploads/2020/Conference%20Proceedings.pdf>

Резюме

Докладът има за цел да анализира практики за управление на образователни иновации в литературата, които могат да бъдат полезни за трансфер на знания към бизнес организации и управление на бизнеса. Крайната цел е обобщаване на отделни категории за управление на иновациите, които са от значение за всеки тип организация, когато става въпрос за управление на иновации. В резултат на това шест категории формират комбинация от иновации, което може да се приеме като потенциална дифузия на управленските практики към бизнеса. Миксът за управление на иновации съдържа: (1) управление на творчеството; (2) технологията като част от управлението и същността на иновациите; (3) иновационни мрежи, сътрудничество и споделяне; (4) управление на иновативна среда и организационна култура; (5) неуспех като част от управлението на иновациите и (6) обучение по иновации.

IV. Monographies and study guides

IV.1. Habilitation thesis

I.1. Петър Пешев (2024). Богатството в България през периода 2000-2022г, Хабилизационен труд, Катедра Икономика, УНСС, Издателски Комплекс-УНСС, ISBN, 978-619-232-820-7;

***(Translated from English)* Peter Peshev (2024). Wealth in Bulgaria during the period 2000-2022, Habilitation thesis, Department of Economics, UNSS, Publishing Complex-UNSS, ISBN, 978-619-232-820-7**

***(Translatiterated)* Petar Peshev (2024). Bogatstvoto v Balgaria prez perioda 2000-2022g, Habilitatsionen trud, Katedra Ikonomiks, UNSS, Izdatelski Kompleks-UNSS, ISBN, 978-619-232-820-7;**

In the main habitation monography, the object of the research is the net wealth in Bulgaria during the period 2000 - 2022. Net wealth is accepted as the difference between the sum of real and financial assets owned by households and their liabilities (bank loans, liabilities to companies specializing in lending and leasing funding). Its subject is the value, structure, distribution and dynamics of net wealth in Bulgaria. The aim of the research is to estimate the net wealth in Bulgaria and its distribution. The main thesis of the study is that as incomes increase and the economy converges to the average EU socio-economic indicators, the value of the components of wealth and the concentration in their ownership increases, but the property income for the upper deciles has a lower rate of return. The heterogeneity of returns on property income shows that Bulgarian households are reluctant to take risk as their wealth increases, but there is also a diminishing marginal efficiency of property (capital).

In the course of the analysis, theoretical and empirical publications on the matter of wealth were subjected to a critical review. A methodological apparatus was created for conducting the research, presenting a

methodology for assessing wealth in Bulgaria and assessing its concentration. Wealth was estimated by combining macroeconomic data on the value of real and financial assets and liabilities, incl. through the capitalized income of incorporated and unincorporated entities, to value the wealth owned by households in this form. In an alternative method, net worth was estimated by using peer analysis with selected countries. The obtained values are referenced with data from empirical publications on the subject. Wealth concentration was also assessed, again using alternative methods, including reporting data on the actual distribution in ownership of assets held by households.

The present research contributes to the analysis and study of the topic of wealth in Bulgaria, which is poorly represented in the Bulgarian scientific literature. The lack of official data is the main reason for the weak penetration of the topic in the scientific and professional works and discussions. The increase in the value of the components of wealth owned by households implies an increase in net wealth, as a sum between different types of financial and real assets of households, on the one hand, and different types of household liabilities, on the other. As net wealth increases, the topic of its uneven distribution becomes increasingly relevant, as it is a well-known fact that the concentration of ownership of net wealth is much higher than that of income.

The literature review carried out in the first chapter not only suggested the methods used and the expected results, but also helped to consider the problem of wealth in its entirety. The analyzed publications on the topic of wealth signal an increasing concentration of wealth on a global scale after the 1960s - 1980s. The Gini coefficient for the richest countries accepts values of around 0.8, and for EU member states the indicator has little lower values than the USA. The richest decile in developed countries in Europe, the US and the world owns about 60-70% of the net wealth in the respective country. The richest percentile owns wealth exceeding that of the poorest half of the population, even the poorest 90% in some countries.

The structure of wealth is heterogeneous for representatives of different parts of the wealth distribution. The middle class forms its wealth mainly from residential property ownership, while the richest decile and percentile form a greater part of their wealth from investments in equities (or private and public companies), and property with exposure to the capital markets.

Education, cultural characteristics, political and economic conjuncture can shape the distribution of wealth and its structure, and this process is manageable through different policies. Various determinants appear to have a strong influence on wealth, its distribution and structure, including: inflation; prices of real and financial assets; income; population dynamics and its structure; democracy, corruption and economic freedom; taxes and social transfers; monetary and fiscal policy (the latter is not limited to taxes and transfers). The propensity to consume is positively affected by the amount of wealth, but logically more strongly than financial wealth and to a lesser extent than net real assets.

In the second chapter, the assessment of the value of the wealth was carried out through the use of two independent approaches. Wealth was estimated using aggregated data on the components of real and financial wealth and household liabilities, and non-labour income was capitalized to estimate the value of capital ultimately held by households. The second approach to wealth assessment is comprised by modeling wealth through the relationship Wealth - GDP per capita. For this purpose, two wealth databases are used, which also lead to the corresponding differences in the indicator.

The analysis of net wealth through the use of macroeconomic data for the calculation of its components leads to the following results. At the beginning of the period, the net wealth accepts a value of 44.4 billion euros, resp. 9354 euros per adult and 5450 euros per capita. At the end of the period, the aggregate value of household net wealth amounted to €357.5 billion, €94,690 per adult and €55,441 per capita. The estimated

value of net wealth, in nominal terms, increased from BGN 87 billion to BGN 700 billion at the end of the period, resp. the net wealth of an adult increased from BGN 18.3 to 185.2 thousand, and the net wealth per capita rose from BGN 10.7 thousand to BGN 108.4 thousand. During the analysed 22-year period, the nominal net wealth in BGN increased by 9.9% on average annually (geometric mean rate), while the indicators on an per capita and an adult mark an average annual rate of change equal to 11.1%.

At the end of the period, the constant prices net wealth of households amounted to BGN 566 billion, resp. BGN 149 934 per adult and BGN 87 786 per capita. Net wealth grew by 5.9% on average annually in real terms. By the end of the period, the real net wealth of households amounted to 289.4 billion euros, resp. 76 660 euros per adult and 44 884 euros per capita. Constant prices net wealth per adult and net wealth per person grew at an average annual rate of 7%.

In structural terms, real assets, calculated as the sum of the value of residential and agricultural properties, have a share between 48 and 83% of net wealth, and at the end of the period, real assets have a share of 71.5%. Financial wealth has a share in net wealth between 25 and 56%, having a meaning of 34% at the end of the period. Household debt amounts to between 0.6 and 7% of net wealth.

Modelling wealth using the wealth data of Shorrocks et al. (2023) shows that the net wealth in 2022 in Bulgaria amounts to BGN 689.7 billion (EUR 352.6 billion), or BGN 107 thousand (EUR 54.7 thousand) per capita. In real terms, the net wealth at the end of the period accepted a value of BGN 558.4 billion (EUR 285.5 billion), or its value was BGN 86.6 thousand (EUR 44.3 thousand) per capita. The real net wealth of an adult increased from BGN 35 965 (EUR 18 389) to BGN 147 906 (EUR 75 623), or by 6.6% on average per year.

Using data from the Household Finance and Consumption Survey (HFCS) to model net wealth shows that its value increased from BGN 98.7 billion (€50.5 billion) in 2000 to BGN 576.5 billion (EUR 294.7

billion) in 2022. During the considered period, the net wealth per capita in real terms, increased from BGN 12.1 thousand to BGN 89.4 thousand, resp. from 6.2 thousand euros to 45.7 thousand euros.

When calculating wealth per capita in most countries with high and medium income levels and wealth, the population is either increasing or not decreasing at such rates as in Bulgaria. Using a multiplier obtained as a ratio between wealth per capita and GDP (or income) per capita obtained for selected countries will lead to an underestimation of total and individual wealth in Bulgaria, which is one of the countries in the world with the fastest decreasing population.

The wealth concentration results published in the third section testify to extremely high wealth concentration as measured by the share of the top quintile, decile and the Gini coefficient for bank deposits and bank loans (as synonymous with the concentration of assets purchased with them, and a measure of the solvency of the borrower). The declared income from rental and sale of real estate, declared in the annual tax declarations, largely confirm these conclusions, although rental incomes show a lower concentration than income from the sale of real estate and from the distribution of bank deposits and loans. Income from property, presented in the publications of NSI "Household Budgets in the Republic of Bulgaria" also demonstrate a lower concentration compared to data on the concentration in the ownership of assets.

Data on the distribution of bank deposits show that the top quintile holds an average of 87.5% of deposits, and the top decile holds an average of 76.5% of deposits, with the Gini coefficient taking an average value of 0.84. The top decile in loans owes (owns) on average 70% of all loans, while the top quintile has a share of 87.5%. The bank credit Gini coefficient has a value of 0.79. Declared income from the sale of real estate is also highly concentrated, with the top quintile declaring 69% of all income from the sale of real estate, and the top decile declaring 51% of the value of real estate sold. The real estate Gini coefficient assumes a value of 0.67.

The estimated value of the distribution of wealth according to the method of the ratio between the cumulative distribution of wealth and the cumulative distribution of income shows a much higher concentration of wealth relative to income. The first decile has negative wealth, amounting to an average of -0.2% of net wealth, while the first quintile has equalized debts and assets. The bottom half of households owns an average of 9% of net wealth, while the top 80% own an average of 34.2% of net wealth, and the top decile owns an average of 49.9% of net wealth, or half the wealth is owned by the richest 10% households. The top percentile owns 10.9% of net wealth, or slightly more than the wealth of the poorer half of households. The values of the Gini coefficient signal an increase in wealth concentration at the end of the period, when the indicator accepts values of 0.76, with values around 0.6 at the beginning of the period.

According to data for selected countries, the estimated value of wealth distribution reveals that the bottom three deciles have negative net wealth almost throughout the whole period considered. The first nine deciles of households own on average 47% of the net wealth, or less than a half, which is a sufficiently striking signal of the high estimated concentration of wealth in Bulgaria. The Gini coefficient of wealth traditionally amounts to several times the Gini coefficient of income. The average value of the indicator accepts a value of 0.72, fluctuating between 0.68 and 0.77, in the period 2000 - 2022.

The verification of the working hypotheses stated in the introduction consists in whether a hypothesis can be rejected or cannot be rejected, of course the statistical meaning is not involved here, using p-values below or above the 0.05 level. In this sense, the verification of the hypotheses presented in the introduction is presented as follows:

Hypothesis H1 cannot be rejected, since during the research period net wealth and its components are growing, in accordance with the positive economic dynamics. The data and conclusions in the second chapter show a serious growth in the net wealth of households in a national plan.

Hypothesis H2 cannot be rejected, since the nominal and real wealth per person of the population and per adult is in a distinct upward trend during the considered period.

Hypothesis H3, that the concentration of wealth in Bulgaria increased during the considered period, parallel to the increasing concentration in the income distribution, cannot be rejected. The data on the assessment of wealth concentration presented in the third chapter, including income from property, the concentration in the distribution of credits and the wealth that secures them, show that the concentration of wealth accompanies the process of growth of wealth and an increase in the concentration of incomes in Bulgaria.

Hypothesis H4 cannot be rejected, that real estate is the asset with the greatest weight for the formation of net wealth in the country, which is confirmed by the results for the assessment of residential and agricultural real estate owned by households and their shares in the net wealth, placed in the second chapter (first section).

The hypothesis H5, that the inequality in the distribution of wealth increases after the introduction of a single tax rate of 10% on the incomes of individuals and legal entities, cannot be rejected or cannot be rejected unambiguously. The concentration in the distribution of property income, as well as the estimated value of the concentration of wealth, through the use of the cumulative wealth-income ratio in the third chapter (second section), as well as the concentration in the distribution of credits (probably also of the assets that support them provide) increase after 2007-2008, but only an econometric study can give a more precise answer. It is very likely that the introduced uniform tax rate of 10% on the income of individuals and legal entities is a factor for the increased concentration in wealth ownership, but this requires additional analysis, which is not the subject of the present study.

Hypothesis H6 cannot be rejected. Different deciles and percentiles receive different returns on their investments (property/equity), with the data confirming that there is a diminishing marginal efficiency of

household property investment. Property Income, in the NSI surveys and income from rents provided by the NRA, are less concentrated compared to the distribution of: the reported value of assets owned; the ownership of bank loans and deposits; of the ownership of the income from the sale of real estate reported to the National Revenue Agency; of ownership in agricultural land (data for all listed assets are provided in the third chapter (first section)). Holders of more expensive assets receive diminishing returns on their assets, inversely proportional to their value. The diminishing marginal return on ownership in household assets shows that the latter tend to settle for a lower rate of return, but with a greater probability of receiving it, i.e. with less risk, which supports the claim that Bulgarian households are risk averse and their wealth utility curve is concave to the abscissa.

IV.2. Published chapters of Collective monographs

IV.2.1. Петър Пешев (2023). Неравенство в разпределението на богатството в България в периода 1990 – 2018 г., Колективна монография ИЗДАТЕЛСКИ КОМПЛЕКС – УНСС, ISBN 978-619-232-784-2,

***/Translated in English/* Peter Peshev (2023). Inequality in the distribution of wealth in Bulgaria in the period 1990 - 2018, Collective monograph PUBLISHING COMPLEX - UNSS, ISBN 978-619-232-784-2,**

***/transliterated/* Peter Peshev (2023). Inequality in the distribution of wealth in Bulgaria in the period 1990 - 2018, Collective monograph PUBLISHING COMPLEX - UNSS, ISBN 978-619-232-784-2,**

The second section of the second chapter assesses wealth and inequality in its distribution in Bulgaria. During the period 1990-2020, the net wealth of Bulgarian households was calculated as the difference between assets (real and financial) and reported financial debt (bank loans to households and receivables of other financial companies from households).

The findings in this section reveal a strong upward trend in mean and median net wealth per adult and per capita. Larger mean values than median values justify a right-skewed distribution, with large right-hand tails of the distribution. The top deciles and percentiles are much more advantaged than the poorer deciles and percentiles, resulting in growing inequality. A more distinct upward trend can be revealed around the period of Bulgaria's accession to the EU and after it. At the end of the period, a representative of the wealthiest decile and percentile held an average of 708,312 and 2,020,132 in PCS and EUR 381,702 and EUR 1,088,644, while the median and average wealth per adult amounted to EUR 40,645 and 171,158 in PCS and €13,108 and €55,196.

For the period under review, the bottom half of individuals own less than 5.1% of net wealth on average, while the top decile and percentile own 65.3% and 10.6% of total net wealth, respectively. A positive long-term upward trend in wealth and wealth concentration is evident from the data, despite a short-term decline in wealth concentration in the post-2012 period.

The Gini coefficient varies between 0.599 (reached in 1990) and 0.805 (reached in 2013) during the period and has a value of 0.753 at the end of the period. The Palma ratio, P90/P50 and S80/S20 ratios also support the hypothesis of a high and increasing concentration of wealth.

In structural terms, real asset wealth prevails over financial asset wealth in most years, with residential assets having the largest share of wealth formation. Capital, agricultural land and bank deposits are among other major contributors to household wealth.

In the third chapter, wealth and inequality in its distribution are modelled, and the wealth in Bulgaria during the period 2020-2022 is subjected to an econometric assessment. A separate section of the same chapter examines wealth for selected countries from the CEE region, in the period 1995 - 2021. Growing wealth in Bulgaria and in the CEE countries is accompanied by growing inequality.

The main conclusions of the econometric assessment of wealth in the separate study for Bulgaria carried out in the first section of the third chapter suggest that flat tax rates on income and corporate profits and budget deficits stimulate the process of wealth creation in Bulgaria. In this regard, farmland prices, residential property values, and home equity values are major components of wealth and have a positive relationship with wealth variables. Mortgage interest rates, the cost of debt, and budget surpluses maintain a negative relationship with net wealth. Inflation worsens net wealth and the HICP maintains a negative relationship with the net wealth variables.

When it comes to modelling wealth inequality, GDP per capita reduces inequality and the indicator maintains a negative relationship with measures of wealth concentration, while having a strong positive relationship with the wealth share of the bottom half of the population. Inflation increases inequality, having a positive relationship with the Gini coefficient, the top quintile, the top decile, and the HIPC reduces the share of the bottom half of individuals. The cost of debt, along with interest rates on consumer loans, has a negative impact on wealth concentration.

Wealth components such as houses and dwelling, equity, dividend income, and investment income (property) have a positive relationship with the wealth concentration variables, thus they can be assumed to drive wealth concentration. On the other hand, higher government spending than revenue supports inequality, while higher government revenues reduce the concentration of wealth.

The results of the CEE countries' study show that consumer prices, different type of interest rates, GDP per capita in PPP and the Great recession have an impact on the dependent variables of wealth inequality. Housing prices, consumer prices, a

dummy variable for the structural break caused by the Great Recession of 2009, and a population size dummy variable are among the factors contributing to greater wealth inequality. GDP per capita in PPP (EU=100), interest rates on household loans and deposits, and government bond yields reduce concentration in the distribution of net wealth. Stock prices in selected countries aggregated by stock market indices from CEE have a small but positive impact on the poorer half of the population, although it is well known that the first half of the population tends to have low exposure to the local stock market and to different financial instruments in general.

Methodology, assumptions and results used in the second and third chapter of the collective monography are augmented and amended when needed in the habilitation monography.

IV.2.2. Пешев, П. (2022). Регионална Конвергенция, шеста глава от колективна монография, Ралева и кол. (2022). Структурна конвергенция на българската икономика към еврозоната : Кол. Монография, ИЗДАТЕЛСКИ КОМПЛЕКС – УНСС, ISBN - 978-619-232-595-4, COBISS.BG-ID – 53769224, с. 255-319,

/Translated in English/ Peshev, P. (2022). Regional Convergence, sixth chapter of a collective monograph, Raleva et al. (2022). Structural convergence of the Bulgarian economy towards the Eurozone: Col. Monograph, PUBLISHING COMPLEX - UNWE, ISBN - 978-619-232-595-4, COBISS.BG-ID - 53769224, pp. 255-319,

/Transliterated/ Peshev, P . (2022). Regionalna Konvergentsiya, shesta glava ot kolektivna monografiya, Raleva i kol. (2022). Strukturna konvergentsiya na balgarskata ikonomika kam evrozonata : Kol. Monografiya, IZDATELSKI KOMPLEKS – UNSS

The current study of regional convergence focuses on the territorial distribution of Bulgaria by adhering to the territorial division at the NUTS 2 level. The dynamics and structure of the individual indicators of regional convergence for each of the six statistical regions are investigated, while also ascertaining the indicators for some regional centres, which have the greatest contribution to the dynamics of different countries of this structural convergence. The regional values of the indicators used in the analysis are referenced to the average values for the country, the values for the most developed regions in the country, as well as the average values for the Eurozone and selected regions within it.

In Bulgaria, there is significant dispersion in economic development, employment, income and social status in individual statistical regions. For example, the city of Sofia not only has the largest relative weight in the economic activity of the Southwest Statistical Region, but also has a

major contribution to the convergence of Bulgaria towards the average levels for the countries of the Eurozone. If in 2017 the rate of employment in the South-West region was 72.1% and exceeded the average levels in the Eurozone, in the North-West region this coefficient lagged significantly and amounted to only 57.9%. The nominal GDP per capita in the North-West region in 2016 corresponds to 14% of the average for the EU, while in the South-West region the indicator amounts to 37%, with 50% for Sofia, respectively. In 2016, the GDP per capita according to purchasing power standards (PPS) in the South-West region reached 78% of the average for the EU, respectively 105% for Sofia, while in the North-western region it was only 29%, and in the other regions it was between 29 and 43. % of the EU average.

Based on the information presented, it can be summarized that the average labour productivity in the sector develops heterogeneously in the six planning regions, with the main driver of the sector's growth being Sofia, the Southwest region. In the comparative plan, the information and communication technology sector has included GVA per employee, which is at a level between 19 and 25.3% of the average for the old EU member states. At the same time, there is no clearly manifested trend of convergence or departure from the countries compared to the EU and the old countries, where the dynamics of the indicator are slower, than those reported for Bulgaria.

IV.2.3. Статев, С., Ралева, С., Пешев, П. (2019). Участие в кол. монография Статев и кол. (2019). Анализ на макроикономическото и финансово състояние на България през 2014, 2015 и 2016 г. ISBN 978-619-232-189-5

/Translated in English/ Stattev, S., Raleva, S., Peshev, P. (2019). Participation in col. monograph Stattev et al. (2019). Analysis of the macroeconomic and financial situation of Bulgaria in 2014, 2015 and 2016.

/transliterated/ Statev, S., Raleva, S., Peshev, P. (2019). Uchastie v kol. monografia Statev i kol. (2019). Analiz na makroikonomichestkoto i finansovo sŭstoyanie na Bŭlgariya prez 2014, 2015 i 2016 g.

In the fifth chapter of the collective monograph, a methodology for the study of investments is presented, by introducing indicators for their study in a structural sense, including in statics and dynamics and in a comparative plan, in 2014, 2015 and 2016. In 2016, gross fixed capital formation in Bulgaria decreased to 20.3% of GDP, or by 0.9 pp. compared to a year earlier. In 2016, the index of the physical volume of gross capital formation was between 25 and 70% lower compared to 2007 for countries such as: Bulgaria, Estonia, Spain, Croatia, Italy, Portugal, Slovenia, Cyprus, Latvia and Greece. Growth was observed in Ireland, Great Britain, Sweden, Belgium, Austria, Malta and Luxembourg, an average of 20% for the period under review, and the indicator would have a value of 9% if the more volatile values for Ireland were excluded. Malta and Luxembourg.

In chapter 11, the non-banking financial sector is considered, and after the presented methodology, the indicators for 2014, 2015 and 2016 are analysed.

The realized yield for 2015 is significantly ahead of that of an ordinary one-year bank deposit. For the entire period of their existence, the mandatory pension funds (universal and professional) realize a positive real yield, with which they manage to preserve the purchasing power of the funds saved by the insured persons.

There is no significant change in the structure of the managed portfolios of the mandatory pension funds compared to the previous year 2015. Voluntary pension funds continue to manage "more aggressive" portfolios compared to the mandatory ones. With an approximately equal share are shares, rights and shares (41.35% of assets) and debt securities issued or guaranteed by EU member states, other countries or their central banks (37.22% of assets) and in third place are corporate bonds (just over 13%). The realized return for 2015 can be assessed as good compared to other alternatives with a similar level of risk.

Market capitalization in the amount of 9-11% is not a characteristic of a developed stock market, which can effectively redirect funds to existing and those wishing to become public companies and their projects, resp. the capital market cannot currently provide an alternative/supplement to traditional bank lending.

In 2015, the number of investment firms amounted to 60 (one less than a year earlier), of which 21 were banking and 39 were non-banking. There are 50 intermediaries that have the right to trade in capital securities on the BSE, of which 15 Commercial banks. After the crisis of 2008-2009, the number of intermediaries decreased significantly, and in 2017 the trend of returning and revoking the investment firms' license continued.

Data from the Investor Compensation Fund show that the number of individual consumers increased by 2,383 in 2015 to 69,000. This growth was mainly due to the dynamics of non-banking investment firms, whose customers grew by 2358 to 58533.

The implementation of 17 measures to stimulate the capital market is foreseen, with a deadline of September 2017. The measures are of a different nature, including: building a secondary market on the BSE for trading of government securities.

IV.3. Study guide

IV.3. Peshev, Peter (2024). Microeconomic theory Study guide-Part 1; Publ. complex - UNWE, 2024; ISBN - 978-619-232-840-5;
<https://plus.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/nbkm/67400712#full>

The study guide covers the consumer choice and demand section from the curriculum of the specialized course in „Microeconomic Theory“ and should be regarded as „part I“ study guide on the Microeconomic theory course, taught to students from the University Of National And World Economy. Nevertheless, the study guide is not limited only to students from the University of National and World Economy and can be used by a variety of users, incl. economists, analysts, administrators, curious researchers, entrepreneurs.

The study guide is organized in four chapters and mathematical appendix. The first chapter studies the Consumer preferences and utility by providing analysis, questions, and solution to questions on the topic of consumer preferences and utility. The chapter studies the concepts of Cardinal and ordinal utility, by providing definitions, explained definitions and introducing the analysis of economic indicators, like: total utility; marginal utility; indifference curves; type of goods with their indifference curves; slope of utility curves; slope of indifference curves; marginal rate of substitution; mathematical justification of concepts, equations and identities.

The second chapter covers the curriculum in regards to consumer choice and utility optimization problems part of the curriculum. The focus is set on the topics of: Budget constraint; Utility maximization under budget constraint; Kinked Budget Lines; Application of Lagrangian approach to Utility maximization. Key terms are introduced first, followed by multiple choice questions, their answers and key terms explained. Solutions to questions enhance the knowledge tested by elaborating on the questions and providing theoretical and empirical justification to answers, if discretionary decided.

The third chapter studies the substitution and income effect. Questions and solutions to them enhance the knowledge to topic related to: Change in income; Change in price; the Substitution Effect; Demand Functions; Compensated (Hicksian and Slutsky) Demand Curves and Functions; Consumer surplus analysis. Key terms are introduced and explained. Comprehensive graphical and empirical justification of theories and concepts is provided to some of the more complicated questions tested.

Analysis of individual and market demand has been performed in the fourth chapter. The chapter studies the curriculum through questions, short and extended and comprehensive solutions and introduces important terms and their description. The demand relationships among Goods has been laid out. The analysis of composite goods contributes to deeper understanding on the trade-off between good, simplifying the analysis in the two-dimensional space. Demand elasticity subject to changes in prices, income and related goods' price is also scrutinized. The chapter also reviews the topics of nonfunctional demand, e.g. Bandwagon, Snob and Veblen Effect, so as the properties of Market demand for private and public goods.

The mathematical appendix at the end supports the users of this study guide in their work of solving test questions and mastering the Microeconomic theory concepts easily without the need to make lengthy cross-references with other textbooks. Stressing on the importance and usefulness of the slope of the graphically represented economic function for analysing the rate of change and its dynamics is also one of the purposes of the appendix.

Defining extremums, local and global, through first-order conditions (first derivative condition) and second-order condition (second derivative condition) is of great importance for identifying minimum and maximums of economic functions. The mathematical appendix at the end introduces rules and examples for mathematical and graphical analysis of economic functions.

The mathematical appendix includes also the Lagrangian method explained for identifying maximization conditions for consumers under budget constraints. An example with the procedure is provided, as well.

In all four chapters common microeconomic topics are introduced, followed, and combined by more advanced and sophisticated test questions and their solutions. Common and easier questions part of each chapter are meant to recall the basic knowledge on the matter, preparing students and users of the study guide for the more comprehensive part of the curriculum.

From methodological point of view, the analysis in each chapter is performed through introducing key terms and test questions followed by solutions of the questions and explanation of the key terms and definitions. Discretionary, some of the answers are comprised by lengthier mathematical solution.

This study guide covers the consumer choice and behavior curriculum and is the first part of series of study guides supporting the complete curriculum of the „Microeconomic theory“ course. The Microeconomic theory study guide – Part I does not pretend for completeness and comprehensiveness but sets the goal of

supporting „Microeconomic Theory“ course students and various users in improving their knowledge on the topic of Economics and its application.

V. Scientific articles

V.1. Articles indexed and refereed in Scopus and Web of Science

V.1.1. Peshev, P. (2024) Modelling Wealth and Wealth Inequality in Bulgaria, Economic Alternatives, 2024, Issue 1, pp. 5-17, ISSN: 13127462, DOI: <https://doi.org/10.37075/EA.2024.1.01>, <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85189146743&origin=resultslist>

Abstract This paper analyses net wealth and net wealth inequality determinants in Bulgaria, for the 2000-2020 period. The econometric results suggest that the introduction of corporate and individual flat tax rates in 2007 and 2008 contribute to households' net wealth creation but have no significant association with inequality variables. Interest rates on mortgage loans, cost of debt, budget surpluses and inflation have a negative association with wealth, while the value of houses, arable land, equity, interest income, budget deficits contribute to net wealth growth. The top percentile increases its wealth share supported by the value of houses, equity and positive current account to Gross Domestic Product (GDP) values, however the cost of debt and GDP per capita are in a negative association with top percentile inequality. The bottom half of the population increases its wealth share with higher GDP per capita values and higher consumer loans rates, however inflation affects it negatively. Inflation and investment income are in a positive association with the Gini coefficient, while interest rates on consumer loans, cost of debt, GDP per capita, Government revenues, dividend income, equity, and the value of houses reduce inequality.

Keywords: Wealth, Wealth distribution, Inequality, Wealth determinants, Gini coefficient

JEL: D31; E01; G51; D63

V.1.2. Peshev, P., Stefanova, K., & Mancheva, I. (2023). Wealth Inequality Determinants in the EU Members from the CEE Region, 1995-2021. *Economic Studies journal*, (6), 19-40. ISSN 02053292 , <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85164927256&origin=resultslist>

Abstract: This paper models wealth concentration in 11 EU members from the CEE region using official data for the period between 1995 and 2021 and applies panel econometric methods. The analysis uses the world inequality database (WID.world) for deriving wealth distribution and inequality measures. Our results suggest that inequality and wealth concentration grow at the expense of the middle class and the poorer half of the population. Regression results suggest that the main contributors to wealth inequality are the Great Recession of 2008–2009, inflation, house prices, and bond prices, while GDP per capita, equity prices and various interest rates restore a more equal net wealth distribution. Other variables are also found to have direct or indirect (instrumental variables) associations with the wealth concentration (the dependent variables).

Keywords: wealth inequality; wealth determinants; GINI; CEE; panel regression

JEL: D31; E01; G51; D63

V.1.3. Peshev, P. (2023) ESTIMATION OF THE VALUE, DISTRIBUTION AND CONCENTRATION OF WEALTH IN BULGARIA, 1995-2020. *Economic Studies*, 32(3), 104-129. ISSN 02053292 ,<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85158091015&origin=resultslist>

Abstract

This paper estimates private wealth in Bulgaria using different official sources of macroeconomic and survey data. Due data availability reasons, the 1995-2020 period is analysed. Net wealth is calculated by capitalising incorporated and non-incorporated entrepreneurs' income, combining it with administrative and survey sources of data on real and financial wealth and liabilities. The net wealth of Bulgarian households is rising in nominal EUR and PPP terms, so is inequality. From the end of 1995 until the end of 2020 net wealth of Bulgarian households (individuals) has grown eightfold, from EUR 41.7 bln to EUR 381.8 bln, while per adult and per capita measures have grown tenfold, from 8.5 thousand euro to 92.2 thousand euro and from 4.9 to 55.2 thousand euro respectively. The geometric average rate of growth (CAGR) amounts to 9.3% yearly for the net wealth, 10% for the net wealth per adult and 10.1% for the net wealth per capita. For the period under review, the bottom half of individuals own less than 5.1% of net wealth on average, while the top decile and percentile own 65.3% and 10.6% of total net wealth on average, respectively, while the Gini coefficient grows to 0.75 at the end of the period but accepting values between 0.63 and 0.81 over the analysed period.

Keywords: wealth; inequality; wealth distribution; wealth concentration; income capitalisation; GINI JEL: D31; E01; G51; D63

V.1.4. Peshev, P. (2022). Bulgarian NUTS2 Regions' Beta-and Sigma-Convergence Towards the Eurozone. *Economic Alternatives*, (1), 17-34. ISSN: 13127462,DOI: 10.37075/EA.2022.1.02, <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85130739082&origin=resultslist>

Abstract

In this scientific article Bulgarian regional economic convergence has been investigated in the 2000 – 2018 period. Beta- and sigma-convergence tests have been performed on Bulgarian regional data using level 2 Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS 2). By using panel econometric modelling Gross domestic product (GDP) per capita and structural Gross value added (GVA) are subject to the economic convergence investigation. Bulgarian NUTS 2 regions seem to converge with the average value for the Eurozone, however the upward development is quite uneven. The results suggest that unconditional beta-convergence can be justified for both types of variables and it can be concluded that Bulgarian regions narrow the gap with the Eurozone averages. Perhaps the sigma-convergence hypothesis cannot be justified since differences among regions grow with time. The most economically and socially developed NUTS 2 region in Bulgaria, Yugozapaden region, widens the gap with the rest five regions in respect to GDP per capita and differs considerably in terms of the structure of GVA. At the beginning of the period GVA generated by less productive economic activities in Agriculture, forestry and fishing took a larger share in GVA in comparison to the Eurozone but managed to converge at the end of the period.

Keywords: beta-convergence, sigma-convergence, NUTS 2 regions, regional convergence, panel regression

JEL: O47, R11, R15

V.1.5. Peshev, P. (2021). Analyzing CFD Retail Investors' Performance in a Post MiFID II Environment. *Икономически изследвания*, (4), 53-73. ISSN 02053292, <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85129117532&origin=resultslist>

In this scientific article, the performance of retail investors trading contracts for differences offered by EU regulated investment firms has been analysed. The aim of the study is to identify common patterns of behaviour and the determinants of holding period returns and risk aversion in general and in a post-MiFID II environment. More than 80% of clients in this sample are losing money and a panel econometric examination reveals that low equity and high used margin-to-equity ratios are among the biggest contributors for negative holding period returns. Used margin-to-equity ratios are affected by equity size and by the holding period returns. Regulatory changes due to MiFID II implementation and due to the introduction of a restriction on the sale of contracts for differences are affecting holding period returns and used margin-to-equity ratios, perhaps not as intended and expected.

JEL: F31; G11; G15; G41

V.1.6. Peshev, P., & Pirimova, V. D. (2020). Beta and sigma–convergence of productivity of NUTS 2 regions in the (EU) member states from the CEE region. *Economic alternatives*. pp. 79-90, ISSN 13127462, DOI: <https://doi.org/10.37075/EA.2020.1.04>, <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85110005596&origin=resultslist>

Abstract:

In this scientific paper we have examined the presence of beta and sigma-convergence of productivity in the Central and East European NUTS 2 statistical regions of the European Union member states of Bulgaria, Croatia, Czech Republic, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Romania, Slovakia, Slovenia for the period from 2000 to 2016. Applying a fixed effects panel ordinary least squares regression on real Gross domestic product per employee and Gross domestic product per employee in PPS terms, we find that a catch-up process is underway, together with a decrease of dispersion in variables under investigation, respectively beta and sigma convergence hypotheses are supported for the NUTS 2 regions in selected countries under investigation.

Keywords: productivity convergence, economic convergence, CEE NUTS 2 regions, EU regions, panel data models

JEL code: C23, O11, O47, R11

V.1.7. Peshev, P., Stattev, S., Stefanova, K., & Lazarova, M. Financial Wealth Inequality Drivers in a Small EU Member Country: An Example from Bulgaria during the period 2005-2017. *Economic Studies (Ikonomicheski Izsledvania)*, 28(2), 41-72. ISSN 02053292,
<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85067299922&origin=resultslist>

Abstract

In this scientific paper financial wealth inequality (FWI) in Bulgaria during the period of 2005:Q4-2017:Q4 has been analysed. Households' bank deposits are the best-known and most popular means for storing financial wealth (FW) among local individuals, assuming to be relevant proxy for calculating FWI measures. By using real data on quarterly bank deposit's distribution we calculate Gini coefficients, Top 1 percentile and Top 10 decile FWI indicators. Using these variables as dependent variables several econometric models have been developed using the ARDL bound testing approach of Pesaran and Shin (1999) and Pesaran et al. (2001). Long-term and short-term drivers of the FWI has been identified. Econometric results suggest that financial deepening, stock prices, interest rates and inflation contribute to FWI in the long run. Some of those variables help however decrease the wealthiest decile and percentile's financial wealth. House prices are having limited negative impact on the FWI. In the short term higher FWI in the past is indicative for higher values of the FWI measures in the future. Also, positive short-term relationship is maintained by the stock market performance Higher financial deepening is in negative association with the quarterly change of the FWI in the short-run. Among the important short-term determinates of the FWI are also: interest rates on loans, general price level, introduction of flat tax rate of 10%, the Great recession, and Corporate commercial bank default on liabilities. Some of these factors have the opposite meaning for the FWI measured through the wealthiest percentile and wealthiest decile.

JEL Classification: C32, D31, D63, E21

V.2. Articles indexed and refereed in secondary data bases

V.2.1. Peshev, P., Stefanova, K., Bozhikin, I., Stamenova, R., & Mancheva, I. (2022). Is income inequality in Bulgaria underestimated in survey data. *Economic Thought journal*, 3, 301-326, <https://etj.iki.bas.bg/storage/app/uploads/public/62e/a47/809/62ea47809fd0d450915842.pdf> , <https://ideas.repec.org/a/bas/econth/y2022i3p301-326.html> , https://econpapers.repec.org/article/baseconth/y_3a2022_3ai_3a3_3ap_3a301-326.htm

Abstract:

The present study analyses wage income inequality in Bulgaria during the period 2010-2019, using data from the National Revenue Agency (NRA) on the actual incurred income of taxpayers and survey data on wage income from the Household Budget Survey of the National Statistical Institute (NSI). Key indicators of income inequality are derived under both approaches, which are compared and evaluated through descriptive analysis. The NSI survey data permanently underestimates the level of income and inequality in its distribution, as evidenced by the Gini coefficient, the decile and percentile ratios, as well as other indicators based on them. Keywords: Bulgaria; inequality; income distribution; Gini coefficient; Palma ratio; S80/S20 ratio

JEL codes: D31; D63; E25; O15

V.2.2. Пиримова, В., & Пешев, П. (2018). СРАВНИТЕЛНИ ПРЕДИМСТВА И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА БЪЛГАРСКИЯ ИЗНОС. *Economic Archive*, (2 Year 2018), 3-33,ISSN: 0323-9004; e-ISSN: 2367-9301 <https://dlib.unisvishtov.bg/bitstream/handle/10610/3912/b0fc111c7ea679d9f0e6d785153ed6d2.pdf?sequence=1&isAllowed=y> ; <https://ideas.repec.org/a/dat/earchi/y2018i2p3-33.html>

Abstract:

The study analyses the comparative advantages and the competitiveness of Bulgarian production and export. It is structured in two parts. In the first part, some theoretical concepts of comparative competitive advantages are systematized and the index of B. Balasa and the index of M. Amir are interpreted. In the second part, the indices of B. Belasa and the indices of M. Amir are calculated and analyzed, through which the comparative advantages and disadvantages of the Bulgarian production and the size of the determination of goods and commodity groups are derived in 2012-2016. On this basis, opportunities for expanding or limiting the size of specific commodity groups are revealed and summarized, hence reducing the competitiveness of the Bulgarian economy. Mathematical and statistical methods, primarily the index method, along with the methods of analysis and synthesis, were applied in the research.

V.2.3. Пешев, П. (2019). Моделиране на разпределението на банковите депозити на домакинствата в България. П Пешев. Научни трудове на УНСС 5, 231-240, 2019

/translated in English/ Peshev, P. (2019). Modeling the Distribution of Household Bank Deposits in Bulgaria. Nauchni trudove, (5), 231-240.

/transliterated/ Peshev, P. (2019). Modelirane na razpredelenieto na bankovite depoziti na domakinstvata v Bulgariya. P Peshev. Nauchni trudove na UNSS 5, 231-240, 2019,

Abstract

Using Bulgarian National Bank's data on households' bank deposits facilitates the creation of econometric models for the study of inequality in their distribution. Calculation of the Gini coefficient by household's bank deposits data serves to create a dependent variable for modeling financial inequality. The financial inequality in the country over the period 2005-2017 is determined by the changes in a number of macroeconomic variables that may have different impacts in the short and long term.

V.2.4. Пешев, П. (2020, 2014). Фактори на кредитна динамика извън еврозоната. *Bulgarian National Bank Discussion series, DP/95/2014.*, ГОДИШНИК на Българската народна банка 2009-2014, Том 4, ISSN 2683-0728 (online), с. 513-597, /translated in English/ Peshev, P. (2020,2014). Factors of Credit Dynamics Outside the Eurozone. Bulgarian National Bank Discussion series, DP/95/2014., YEARBOOK of the Bulgarian National Bank 2009-2014, Volume 4, ISSN 2683-0728 (online), pp. 513-597, /transliterated/ Peshev, P. (2020, 2014). Faktori na kreditna dinamika izvan evrozonata. Bulgarian National Bank Discussion series, DP/95/2014., GODISHNIK na Bŭlgarskata narodna banka 2009-2014, Tom 4, ISSN 2683-0728 (online), s. 513-597,

Abstract.

This paper analyses the factors of credit demand and supply in EU countries that are not part of the euro area as of the end of 2012. Combining the methods of descriptive analysis and empirical time series analysis determines the factors of loan demand and supply in Bulgaria, the United Kingdom, Denmark, Latvia, Lithuania, Poland, Romania, Hungary, Czech Republic and Sweden in the period 2008–2012, with an accent on the CEE countries. The analysis takes into account the differences between the ten countries, but as a major factor of credit demand and overall credit dynamics, economic activity is generally outlined. At the end of the reporting period, commercial banks were better capitalized and more liquid, but lending remained in a depressed state. Economic activity influences bank balances through the dynamics of non-performing loans, and hence it also affects the behavior of commercial banks, respectively on the supply side.

VI. Scientific Conference papers

VI.1. Stefanova, K., & Peshev, P. (2021). BETA AND SIGMA CONVERGENCE OF CEE COUNTRIES TO THE EURO AREA WITH RESPECT TO THE EMPLOYMENT STRUCTURE OF ECONOMIC SECTORS. In *Economic and Social Development (Book of Proceedings)*, 66th International Scientific Conference on Economic and Social Development (p. 87);
; <https://zbw.eu/econis-archiv/esstatistics/11159/5275?year=2023&month=8>; https://zbw.eu/econis-archiv/bitstream/11159/5275/1/1753582474_0.pdf

ABSTRACT

The conference paper examines the existence of the beta and sigma convergence in the countries from Central and Eastern Europe to the euro area with respect to the distribution of employment between the economic sectors during the period 2000 – 2019. Through the application of a fixed-effects panel ordinary least squares regression, it is identified that the employment structure of CEE countries converges with the euro area in the three economic sectors. The convergence process is proved by sigma convergence analysis in agriculture, forestry, and fishing and service sectors, but not in the industry sector. Furthermore, in some countries, deviations from the general trend are indicated by the results of sigma convergence analysis. A divergence process with the euro area in the three economic sectors exists only in the Czech Republic and Slovakia. Despite the observed convergence, the dissimilarities between CEE countries and the euro area remain at a high level. They are most significant in some countries that have not yet adopted the euro - Poland, Romania, and Bulgaria.

VI.2. Petar Peshev, 2022. БОГАТСТВО НА ДОМАКИНСТВАТА В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2000 – 2020 Г," Научна конференция на Катедра Обща икономическа теория, ИУ-Варна, брой 1, стр. 205-211, <https://ideas.repec.org/s/vrn/oitcon.html> ; <https://ideas.repec.org/a/vrn/oitcon/y2022i1p205-211.html>; https://ue-varna.bg/uploads/filemanager/303/publishing-complex/2022/Ikonomika_ikonomicheska_teoria_problemi_2022.pdf.

In this conference paper revealed are the results of a study of households' wealth conducted under the University Research Project No. NID NI-16/2020. The net wealth of households at the end of 2020 amounted to EUR 382 billion euros, resp. EUR 92.2 thousand per adult or EUR 55.2 thousand per capita. Similar to the data for the EU and high-income countries, the distribution of wealth is extremely unevenly distributed. The bottom half of the population owns on average below 5% of the overall private net wealth in the country, while the richest decile owns above 67% of the net wealth.

VI.3. Пешев П., Божикин. И (2022). Разпределение на богатството: критичен анализ на съвременните публикации по темата, икономически предизвикателства : криза, възстановяване, устойчивост, Катедра Икономика, УНСС, София - Издателски комплекс –УНСС. ISBN - 978-619-232-619-7, <https://plus.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/55023624>

Abstract

This conference paper systematizes, analyses, and synthesizes the results of selected publications on the ever-current topic of wealth distribution. Wealth has traditionally been two to three times more unequally distributed than income, with inequality on both sets of variables being in a steady global upward trend since the 1970s. Concentration in the distribution of wealth is more relevant than ever, not only because a microscopic fraction of the earth's population controls a large portion of net assets, but also because during the COVID-19 pandemic, from 2020 to these days, the wealth share of the richest is increasing. Inequality is an important factor in keeping economies from moving faster to their potential, depriving even the most developed societies of higher economic growth and a more massive increase in people's well-being. The weight of equity in the net wealth of the richest decile and percentile is significantly greater than that of the middle and bottom deciles, a major contributor to rising inequality. Current meritocratic capitalism allows self-made entrepreneurs and capitalists to become among the wealthiest individuals in their countries and the world, not so much because of inherited wealth or proximity to power.

Keywords: inequality, wealth, wealth distribution, wealth concentration, richest percentile

JEL classification: D31, E21, G51.

VI.4. Петър Пешев (2019), Търговско банкиране в условия на отрицателни лихвени проценти и японизация на паричната политика. НАЦИОНАЛНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА: ДЪРЖАВАТА И ПАЗАРЪТ, Катедра Икономикс, УНСС, ISBN - 978-619-232-333-2, <https://plus.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/40246536>

ABSTRACT:

The unconventional policy of the Central Banks, through the introduction of quantitative easing and ultra-low, even negative, interest rates, poses quite a few challenges to the business model of commercial banks. The increasing requirements for asset quality, higher capital adequacy and liquidity requirements in the environment of rising prices of real and financial assets is the new reality for commercial banks.

KEYWORDS Negative interest rates; quantitative easing; monetary policy; business model of commercial banks;

JEL classification: E4, E5, G1, G2

VI.5. Йорданова, З., Биолчева, П. , Пешев П. (2018). СИСТЕМАТИЗАЦИЯ НА ИНОВАЦИИТЕ ВЪВ ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ, ЕДИНАДЕСЕТА МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНО - ПРИЛОЖНА КОНФЕРЕНЦИЯ „ЦИФРОВА ИКОНОМИКА И БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГИИ”, АСОЦИАЦИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ПО ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ В ИНДУСТРИЯТА, БЪЛГАРИЯ ВВМУ „Н.Й.ВАПЦАРОВ“ – ВАРНА, БЪЛГАРИЯ ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА, БЪЛГАРИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА, БЪЛГАРИЯ ПЕРМСКИ НАЦИОНАЛЕН ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ-РУСИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА РМЦПК-РУСИЯ, Варна, 2018. ISBN - 978-954-635-008-4, с. 435-445

***Abstract:** Classification of innovation serves many and diverse needs in management. It provides tools and simplifies the methods for innovation management in different sectors, industries, and for distinct purposes. Educational innovations and innovations in higher education are common sense but even though they are usually researched and analysed case by case with study cases. This study aims at systemizing the existing educational innovation manifestations in higher education. The result of the paper is a classification of educational innovations in higher education into the categories: Teaching innovation; University administration innovation; Technological innovations in education; Innovations for effective learning; Innovations for stimulating science in universities; Innovation science learning and education.*

Keywords: educational innovation; innovation in higher education; innovation management; innovation in university

Vi.6. Zornitsa Yordanova, Petia Biolcheva, Petar Peshev (2018)
УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНОВАЦИИ -
ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА БИЗНЕСА ОТ ВИСШИТЕ УЧЕБНИ
ЗАВЕДЕНИЯ, EDUCATION INSTITUTIONS, XVI МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ “МЕНИДЖМЪНТ И ИНЖЕНЕРИНГ” 18,
2018, Sozopol, Bulgaria, с. 586-596, ISSN 1310-3946; ISSN 1314-6327,
<https://iscme.tu-iiim.org/uploads/2020/Conference%20Proceedings.pdf>

Abstract

Current conference paper aims at researching the link between firm innovativeness and using of management information systems in enterprise. The research was based on analyzing the main advantages of the three basic business management information systems: Enterprise resource planning (ERP), Customer relationship management (CRM) and Business intelligence (BI) and a discussion how these systems may be beneficial for increasing the firm's innovativeness and innovation capability in general context. The methodology used was a discussion with subject matter experts on management information systems that aimed at identifying a relevant contribution to firm innovativeness to of each of the identified systems' main benefits. The author was part of the discussion as moderator so to keep the focus on firm innovativeness